

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JNDBYDELSESSKRIFT

TIL

AF GÅNGS- og AARSEXAMEN

VED

ARENDALS OFFENTLIGE SKOLE
FOR DEN HØIERE ALMENDANNELSE

1878.

1. Katalog over Skolens Bogsamling.
 2. Skoleefterretninger.
-

JNDBYDELSESSKRIFT

TIL

AF GÅNGS- og AARSEXAMEN

VED

ARENDALS OFFENTLIGE SKOLE
FOR DEN HØIERE ALMENDANNELSE

1878.

1. Katalog over Skolens Bogsamling.
 2. Skoleefterretninger.
-

Katalog

over Skolens Lærerbibliothek.

Over denne Samling har hidtil ingen Fortegnelse været offentliggjort. Indtil for et Par Aar siden har den ogsaa været af ringe Betydenhed. Af forskjellige Grunde er de til dens Udvidelse aarlig bevilgede Beløb for en stor Del forblevne uanvendte, men indsattes i Arendals Sparebank, hvor der i forrige Aar indstod en Sum af omtr. 900 Kr. Denne Oplæggelse af Samlingens Annuua foregik upaataalt indtil forrige Aar, da Kirkedepartementet, efter derom fra Statsrevisionens Side skeet Bemærkning meddelte, at saadan Opsparen af ubenyttede Midler for Fremtiden ikke kunde tilstedes, og at det opsparedede Beløb skulde inddrages i Skolekassens Regnskab; imidlertid gav dog Dpvt. senere paa Andragende sit Minde til, at det hidtil oplagte Beløb benyttedes for sit oprindelige Øiemed inden Udgangen af indeværende Budgetaar. Som Følge heraf er der iaar foretaget et større Indkjøb navnlig af sprogvidenskabelige og historiske Verker.

En anselig Forøgelse har Samlingen ogsaa erholdt gennem en værdifuld Gave, idet en Velynder af Skolen, Herr Borgermester Stockenberg i Halmstad i Vaaren 1877 tilstillede den et Udvalg af svensk Litteratur. Gaven omfattede ikke mindre end 54 Verker i 151 Bind, dels en udvalgt og righoldig Samling af de mest fremragende svenske Forfatteres Skrifter i vort Aarhundrede, dels Verker vedrørende Sveriges Stats- og Communalforfatning, Undervisningsvæsen o. s. v. Jeg benytter Anledningen til at henlede de ældre Disciples og deres Hjems Opmærksomhed paa denne ved en svensk Mands Liberalitet givne Anledning til at stifte Bekjendtskab med det Ypperste af, hvad Broderfolket eier af litterære Skatte. Fryxells, Starbücks og Andres populære Fremstillinger af Sveriges Historie, Tegnér's, Runeberg's og Topelius's poetiske Skrifter bør i sig selv have Tiltrækningskraft for vor modnere Skoleungdom, selv om det ikke — som nu her — gjaldt om at bidrage til Virkeliggjørelsen af den smukke Tanke, som Giveren har udtalt ved Oversendelsen af sin Gave i Ønsket om, at «Samlingen maatte stilles til Afbenyttelse ogsaa for Skolens Disciple».

De til Herr Stockenbergs Gave henhørende Verker ere nedenfor betegnede med *.

I. Sammenlignende Sprogvidenskab.

- Diez, Fr. Grammatik der romanischen Sprachen. Bonn 1876—77
3 Theile.
— Etymologisches Wörterbuch der roman. Sprachen. 2 Th.
Bonn 1869—70.
Holmboe, C. A. Norsk og Keltisk. Chr.ania 1854.
— Sanskrit og Oldnorsk. Chr.ania 1846.
Miklosich, Franz. Vergleichende Gram. der slavischen Sprachen.
II—IV. Wien 1868—75.
Müller, Max. Lectures on the science of language. 2 Vol. Lon-
don 1875.
Schleicher, Aug. Compendium der vergl. Grammatik der indo-
germanischen Sprachen. Weimar 1876.

II. Klassisk Sprogvidenskab og Literatur.

- Andersen og Gjør. Latinske Stiløvelser for Middelskolen og
Gymnasiet. Chr.ania 1877.
Aubert, L. C. M. Beiträge zur lat. Grammatik. I. Chr.ania 1856.
Baden, Jac. Latinsk-dansk Ordbog. Kjbhvn 1815. 2 Dele.
— Dansk-latinsk Ordbog. Kjbhvn. 1810.
Bischoff, L. Lateinisches Gedächtniszbuch. Wesel 1848.
Bojesen, E. Haandbog i romerske Antiquiteter. 3die Udgave.
Kjbhvn. 1852.
Borgen, V. A. Latinsk Læsebog for Begyndere. 2den Udg.
Kjbhvn. 1852.
Falckenberg, A. Latinsk Vocabularium. Chr.ania 1867.
Freund, W. Wörterbuch der lat. Sprache. 4 Bände Leipzig
1834—40.
Henrichsen, R. I. F. Materialier til Latinske Stile. 2 Dele.
Kjbhvn. 1832—33.
— Opgaver til Latinske Stile. NySamling. Kjbhvn 1850.
— Opgaver til Oversættelse fra Latin paa Dansk. 2den
Udg. Kjbhvn. 1857.
Ingerslev, C. F. Materialier til Latinske Stile. 2den Udg.
Kjbhvn. 1851.
— Dansk-latinsk Ordbog. Kjbhvn. 1865.
— Johaussen, I. Grammatiske Studier. I. Stoikernes Ind-
deling af Verbets Tider. Chr.ania 1875.
— Slaveriets Oprindelse og Udvikling hos Romerne.
Chr.ania 1875.

- Johanssen, I. de elegia—apud Romanos. Chr.ania MDCCLXXV.
Lübker, Fr. Reallexicon des classischen Alterthums. Leipzig
1867.
Madvig, J. N. Latinsk Sproglære til Skolebrug. Kjbhvn. 1852.
— Do. Do. 4de Udg. Kjbhvn 1862.
— 3die Udgave.
Ramshorn, L. Latinsk Grammatik. Leipzig 1830.
Shirlitz, K. A. Lateinisches Lesebuch. 2ter Cursus Halle 1834.
Trojel, F. C. L. Materialier til Latinske Stiløvelser for de lavere
Klasser. Kjbhvn 1859.
— Do. Do. 2den Udg. — 1864.
Weisse, I. P. Latinsk Sproglære. Chr.ania 1870.
— de elegia—apud Romanos. Chr.ania 1875.
— Om Slaveriets Oprindelse og Udvikling hos Romerne.
Chr.ania 1875.
- Cæsar, C. J. Commentarii de bello gallico von Møbius. Han-
nover 1826.
— Do. Do. til Skolebrug, udg. af
I. E. Bødker. Chr.ania 1857.
- Ciceronis, M. T. Orationes selectæ duodecim. Alt edit. recogn.
Madvig. Havn. 1848.
— Orationes selectæ von G. C. Crusius. 2 Hefter. 5te
Auf. Hannover 1851.
— Lætiſ de amicitia von G. A. Koch. 4te Ausg. Hanno-
ver 1862.
— actionis in Verrem sec. libri I—V. recogn. Klotz.
Leipzig 1852.
— Cato major seu de senectute & Paradoxa von L. I.
Billerbeck. Hannover 1837.
- Ciceros Werke : Reden übers. von C. I. Osiander, 1stes und 9tes
Bändchen. Stuttgart 1855—63.
— Breve efter Süpfies Udvalg udg. af S. T. Kjelsen. Kjø-
benhavn 1853.
- Cornelius Nepos. Vitæ excellent. imperatorum. Mit Anmerkun-
gen. 4te Ausg. von I. H. Bremi. Zürich 1827.
- Horats Oder og Breve udg. til Skolebrug af Edv. Lembke. Kjø-
benhavn 1855.
— 9nde Epode, Oversættelse og Fortolkning af I. Johans-
sen Chr.ania 1875.
— Do. Do. af I. P. Weisse. — —
- Horazens Briefe, übersetzt von C. M. Wieland. 2 Theile. Leipz.
1790.
- Livii, T. Rerum Romanarum libri I—III. Til Skolebrug udg.
af C. F. Ingerslev. Kjbhvn 1853.
- Livius, T. Römische Geschichte übers. von C. F. Klaiber, 1stes
Bändchen. Stuttgt. 1843.
- Ovidii Nasonis Metamorphoses. Eine Auswahl von Eichert, 2te
Ausg. Breslau 1853.

- Ovidii Nasonis Metamorphoses. Auswahl f. Schulen von Joh. Siebelis. 1stes Heft. Leipz. 1853.
— Ovids Verwandlungen Orig. und Übersetzung von Lindemann II—III. Leipz. 1854—56.
Die Plautinischen Lustspiele übers. von K. Rapp 1stes Bändchen. Stuttgt. 1838.
Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta cur. I. N. Madvigius Udsing Hann. 1851.
Salustii Crispi Catilina & Jugurtha ed. E. F. Bojesen. Havn. 1852.
Seneca, 3 Dialoger af — udg. af M. C. Gerts. Kjbhvn. 1873.
Suetonii vitæ XII imperatorum erläut. v. Bremi Zürich 1820.
Sølvalderens Forfattere — Udvalg af — ved E. Flemmer. Kjbhvn. 1853.
Taciti Corn. Agricola & Germania af W. A. Bloch. Kjbhn. 1854.
— Historiarum libri von C. Heräns. 2 Bände. Leipz. 1877.
— Annales von K. Nipperdey. 2 Bände. Berlin 1875.
Virgillii. Maronis Æneis af O. Fibiger, I—IV Bog. Kjbhvn 1855.
— — — af G. F. W. Lund, 1ste Del I—VI. Kjbhvn. 1856.
- Arnesen, Paul. Græsk-dansk Ordbog, 2 Dele. — 1830.
Bernhardy, G. Grundrisz der griechischen Literatur, 1ster Theil. Halle 1861.
Bojesen, E. F. Haandbog i de græske Antiquiteter, 2. Udg. Kjbhvn. 1850.
Curtius, G. Græsk Syntax til Skolebrug ved V. Voss. Chr.ania 1876. 3die norske Udg.
— Græsk Grammatik ved V. Voss. 1ste Udg. Chr.ania.
Hermann, K. F. Lehruch der griechischen Antiquitäten, 4te Auf. 3 Theile. Heidelberg 1852—58.
Minckwitz, Joh. Illustrirtes Taschenbuch der Mythologie. Leipz. 1852.
Pape, W. Handwörterbuch der griech. Sprache. 4 Bände. Braunsch. 1845—49.
Schenkl, K. Græsk Elementærbog ved V. Voss. Chr.ania 1859.
Stoll, H. W. Haandbog i Grækernes Religion og Mythologie ved Schmidt. Kjbhvn. 1850.
Tregder, P. H. Haandbog i den græske Mythologie. — 1853.
— Haandbog i den græske og latinske Literaturhistorie. Kjbhvn. 1853.
- Aristophanes. Die Vøgel, erkl. v. Th. Koch. Berlin 1864.
— Fuglene, oversat af F. L. Vibe. Chr.ania 1856.
Herodotos. Für den Schulgebrauch erkl. v. K. Abicht. 5ter Bänd. Leipz. 1866.
Herodots Historie i 9 Bøger overs. af Joh. Borch. 2 Dele. Kjøbenhavn 1840.
Homeri Ilias ed. C. F. Ingerslev. Vol. 1. Havn. 1830.

- Homers Iliade, de 3 første Bøger overs. af F. M. Bugge. Bergen 1852.
 — — XIII—XIV med Anmærkn. udg. af I. P. Bang. Kjbhvn. 1872.
 — — Forklarende Bemærkn. til de 12 første Sange af — ved I. P. Bang. Kjbhvn. 1869.
 — Odyssee IX—XII udg. af do. — 1871.
 — — oversat af Chr. Wilster. — 1865.
 Homeri Odyssea, mit erkl. Anmerkungen von G. C. Crusius. Hannover 1837 (1—6).
 Platon. Udvalgte Dialoger af — ved F. W. Wiehe. 1ste Hefte. Kjbhvn. 1863.
 Sofokles. Tragedier af —, overs. af Dorph. 1851—52.
 Zenophontis Cyri anabasis, herausgeg. v. K. W. Krüger. Berlin 1863.
 — Feldzug des jüngern Kyrus, übers. v. Tafel. 2 Bändchen. Stuttgt. 1869.
 — de Cyri disciplina, libr. VIII, cur. F. A. Bornemann. Leipz. 1840.
 — Cyropædie, übers. 1stes und 2tes Buch. Stuttgt. 1843.
 — Commentarii Socrates, udg. af C. Thomsen. Kjbhvn. 1852.

III. Nyere fremmede Sprog og deres Literatur.

- Asher. Exercises on the habituel mistakes of Germans in English conversation. Leipz. 1867.
 Baden, J. Tydsk og dansk Ordbog. 2 Dele. Kjbhvn. 1787—97.
 — Dansk og tydsk Ordbog. Kjbhvn. 1810.
 Bescherelle. Dictionnaire national. 2 Dele. Paris 1857.
 Bonnevie, Christ. Fransk Læsebog med Stiløvelser. 1ste Del. Chr.ania 1877.
 Broch, H. De vigtigste Regler af den franske Grammatik. Hammar 1877.
 Crump, Will. Hanby. English as it is spoken. Berlin 1874.
 Grimm, Jac. und Wilhelm. Deutsches Wörterbuch. Leipz. 1854.
 Helms, S. H. Wörterbuch der deutschen und dänischen Sprache. Leipz. und Kopenh.
 Knudsen, D. F. Tydsk Elementær- og Læsebog. 3die Udgave. Chr.ania 1873.
 — Tydske Stiløvelser. 2den Udg. Chr.ania 1872.
 Laing & Wolff. Neues französ.-deutsch. und deutsch-französ. Wörterbuch. Weimar 1844. 2 Dele.
 Lassen. Opgave til tydske Stile. Odense 1857.
 Lorentzen. Tydske Stiløvelser. Kjbhvn. 1853.
 Mätzner, Edv. Englische Grammatik. 3 Theile. Berlin 1873—75.
 Sanders. Wörterbuch der Hauptschwierigkeiten in der deutschen Sprache. Berlin 1875.
 Weber, F. A. Wörterbuch der italienischen und der deutschen Sprache. Leipzig.

- Webster, N. Adictionary of the english language. London 1852.
Wolff. Fransk og dansk Lexicon. 2 Dele. Kjøbhvn. 1796.
- Autenrieth, A. Tydsk Læsebog til Skolebrug. 4de Udg. Chr.ania
1867.
- Fibiger, O. Deutsche Anthologie. Kopenh 1861.
Fistaine. Engelske Fortællinger af progressiv Vanskelighed.
Kjøbhvn. 1750.
- Gjertsen, Fr. Fransk Læsebog for Middelskolen og Gymnasier.
Chr.ania 1875.
- Guizot. Histoire de la révolution d'Angleterre. 4ieme edit. Bruxel-
les & Leipz. 1850.
- Gøthe, I. W. Gøtz von Berlichingen. Stuttg. & Tubing 1851.
— Sämmtliche Werke. 6 Bände.
- Herder, I. G. Cid, oversat af Oscar Frederik. Stockholm.
Hugo, Victor. Les Miserables. Bruxelles 1862.
- Ingerslev, C. F. Fransk Læsebog for Mellemkl. og de høiere
Klasser. Kjøbhvn. 1861.
- Kehrein, Joseph. Deutsches Lesebuch. Obere Lehrstufe. Leipz.
1860.
- Kurtz, Heinr. Geschichte der deutschen Litteratur. 3 Bände.
Leipz. 1853—59.
- Lassen, H. C. F. Fransk Extemporalkæsnig for Skolernes høiere
Klasser. Odense 1861 (3 Expl.)
— Krist. Tydsk Læsebog for Begyndere. Chr.ania 1876.
- Løkke, Jacob. Engelsk Læsebog for Mellemklasserne. Kjøbhvn.
1876.
— Engelske Forfattere i Udvalg. Kjøbhvn. 1875.
- Macaulay, T. B. The history of England. 8 Bind. Leipzig
1849—55.
- Mager: Deutsches Lesebuch, 2ter und 3ter Bänd. Leipzig
1855—65.
— Geschichte der französischen Nationalliteratur von neuerer
und neuester Zeit. 5 Bände. Wismar und Berlin 1834—55.
- Paus, B. & H. Lassen. Tydsk Læsebog for Mellemklasserne, 2det
Oplag. Chr.ania 1877.
- Ross, Hans. Læsebog i Engelsk for Middelskolen. II. — 1873.
Schillers sämmtliche Werke. Leipzig und Teschen.
- Schwab, G. Die deutsche Prosa v. Mosheim bis auf unserer
Tage. 2 Theile. Stuttgt. 1843.
- Simonsen, T. L. Tydsk Læsebog for de lavere og Mellemkl.
2 Udg. Kjøbhvn. 1873.
- Staafl, F. N. Urval ur franska Litteraturen. 2 Dele i 4 Hefter.
Stockholm 1859—60.
- Toepfer, I. Udvalg af den nyere tydske Litteratur. 1ste Bind.
Kjøbhvn. 1863.
- Uhland. Gedichte und Dramen. 3 Bände. Stuttg. 1876.
- Washington, Irwing. The sketch book. Leipzig 1843.
- Wittrup, E. Engelsk Læsebog for Viderekomne. Chr.ania 1854.

Wolff, O. L. B. Hausschatz deutscher Prosa. 9te Aufl. Leipzig 1863.

IV. Nordisk Oldkyndighed. Oldnorsk Sprog og Literatur.

- Aars, I. Oldnorsk Formlære for Begyndere. Chr.ania 1862.
 Aarsberetninger fra Foreningen for norske Fortidsminders Bevaring. 1866—76.
 Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie for 1852, 53 og 54.
 Antiquarisk Tidsskrift for 1846—57. 8 Hefter.
 Arentzen og Thorstensen: Nordisk Mythologi. Kjbhvn. 1862.
 Aslak Bolts Jordebog, udg. af P. A. Munch. Chr.ania 1852.
 Bidrag til en oldnordisk geografisk Ordbog. Kjbhvn. 1837.
 Brandanus saga, Fragment af Heilagra manna søgur. Chr.ania 1877.
 Codex Frisianus, en Saml. af norske Kongesagaer ved C. R. Unger. 3 Hefter. Chr.ania 1869—71.
 Fagrskinna, kortfattet norsk Kongesaga ved Munch og Unger. Chr.ania 1847.
 Færeyinga Saga ved C. C. Rafn. Kjbhvn. 1832.
 Gunnlaugs Saga ved O. Rygh. Chr.ania 1862.
 Halfs Saga, ved S. Bugge. — 1864.
 Heilagra manna søgur, udg. af Unger. 2 Dele. Chr.ania 1877.
 Heimskringla eller Norges Kongesaga, forf. af Sn. Sturlasson. Chr.ania 1865. 4 Hefter.
 Hervarar saga og Heidreks ved S. Bugge. Chr.ania 1873.
 Homiliebog, Gammel norsk, ved C. R. Unger. Chr.ania 1862—64. 2 Hefter.
 Islendinga søgur. 2 Bind. 1829—30.
 Jonsson, Erik. Oldnordisk Ordbog. Kjbhvn. 1863.
 Jættestuer. Om Bygningsmaaden — af Oldtidens — af Frederik VII. Kjbhvn. 1862.
 Karlamagnus saga ok kappu hans, ved C. R. Unger. Chr.ania 1860.
 Kongespeilet. Chr.ania 1848.
 Konunga søgur el Sagaer om Sverre og hans Efterfølgere, ved Unger. 3 Hefter. Chr.ania 1870—73.
 Lorange, A. Samlinger af norske Oldsager i Bergens Museum. Bergen 1875.
 Lorentzen, C. C. Dannevirke og Omegn. Haderslev 1863.
 Lüning, Dr. Die Edda, Urschrift mit erkl. Anmerk. Zürich 1857.
 Mariu saga, Legender om Jfr. Maria og hendes Jertegn, ved Unger. 4 Hefter. Chr.ania 1868—71.
 Morkinskinna, ved Unger. Chr.ania 1867.
 Munch, P. A. Kortfattet Fremstilling af den ældste nordiske Runeskrift. Chr.ania 1848.
 Munch & Unger, det oldnorske Sprogs Grammatik. Chr.ania 1847. (2 Expl.)

- Munch, P. A. Det gotiske Sprogs Formlære med Læsestykker. Chr.ania 1848.
Munch & Unger. Oldnorsk Læsebog med Glossar. — 1847.
Njaals Saga, oversat af Sommerfelt. Chr.ania 1871. (Folkev. Tillæg).
Nicolaysen, N. Norske Fornlevninger. Chr.ania 1862—1866. 5 Hefter.
Norrön, fornkvædi(Sæmundar Edda). Udg. af S. Bugge. Christiania 1867.
Postola søgur, ved C. R. Unger. Chr.ania 1874.
Rafn, C. C. Nordiske Runemindesmærker. Kbhvn 1856.
Saga, Olafs konungs Trygvasonar af Odd Snorreson, ved Munch. Chr.ania 1853.
— enshelga. Chr.ania 1853.
Sagaoversættelser udg. af kgl. nord. Oldskriftselskab 1829—1835.
1 Jomsvikinga og Knytlingasaga.
2 Olaf den helliges Saga. 2 Dele.
3 Magnus den Godes, Harald Haardraades og hans Søners Saga.
4 Kong Sverres Saga.
5 Haakon Sverresons, Haakon Haakonsons Saga.
Schive, C. J. Norges Mynter i Middelalderen. Chr.ania 1865.
Sigurd Ranæsøns Proces udg. af G. Storm. Chr.ania 1877.
Stephens, G. The old northern Runic monuments of Scandin. and Engl. 2 Bind. Kbhvn 1867—68.
Scripta historica Islandorum de rebus gestis veter. Borealium. Havnae 1828—46. 12 Bind.
Thomas Saga erkibyskups, udg. af C. R. Unger. Chr.ania 1859.
Völsunga saga, udg. af S. Bugge. Chr.ania 1865.

V. Nyere nordisk Sprogvidenskab og Literatur.

- Aasen, Ivar. Ordbog over det norske Folkesprog. Chr.ania 1850.
* Acharius Luisella. Stockholm.
Anthologie af nyere norske Digtere. Chr.ania 1860.
* Bellman, C. M. Fredmans Epistlar og sänger. Stockhlm.
* Beskow, B. v. Birger og hans ætt; Thorkel Knutsøn og Gustaf Adolf i Tyskland. Stockholm 1871—73.
Bjursten, H. Öfversigt af svenska språkets og Litteraturens Historia. I. Stockholm.
Bjørnson, Bjørnstjerne Digte og Sange. Kbhvn 1870.
— Arnljot Gelline, 2det Oplag. Kbhvn 1871.
— Sigurd Jorsalfarer, 2det Opl. Kbhvn 1873.
— Fortællinger I og II. Kbhvn 1872.
— Halte Hulda. Drama. Kbhvn. 2det Opl.
— Maria Stuart. 3die Udg. Kbhvn 1867.
— Sigurd Slembe. 3die Udg. Kbhvn 1870.
* Blanche, Aug. Taflor og berättelser. 2 Dele. Stockhlm.
* — Bilder ur verkligheten. 4 Dele. Stockholm.

- Bojesen, E. Kortfattet dansk Sproglære. 12te Opl. Kbhvn 1865.
Borgeu, V. A. Veiledning til Affattelse af Udarbeidelser. Kbhvn 1842.
Botten-Hansen, P. La Norvège litteraire, par — Chr.ania 1868.
* Børjesons Valda skriften. Stockholm.
Dietrichson, L. Indledning i Studiet af Sveriges Litteratur i vort Aarhundrede. Kbhvn 1862.
Dorph, Chr. Udsigt over Digtarterne. Haderslev 1859.
— Omrids af den nordiske Mythologi til Skolebr. 3 Udg. Kbhvn 1853.
Eriksen, A. E. Norske Stilopgaver. Chr.ania 1874.
* Franzén, F. M. Minnesteckningar öfver utmärkta svensker. 1ste Del. Stockholm.
* Geijer, E. G. Samlade Skrifter. 8 Bind. Stockholm 1875.
Hammerich, M. Svenske Læsestykker. Kbhvn 1859.
Hansen, M. C. Godmand eller den norske Børneven. Christi-ania 1836.
— Praktisk Veiledning i Modersmaalet. Chr.ania 1844.
Hansen, P. Nordiske Digtere i vort Aarhundrede Kbhvn 1870.
Holberg, L. Udvalgte Skrifter af — ved H. Lassen. Chr.ania 1860—62.
* Hyltén-Cavallius og G. Stephens. Sveriges histor. och pol. visor. Örebro 1853. 1sta Del.
Høiem. Opgaver til Udarbeidelser.
Ibsen, H. Digte af — Kbhvn 1871.
Jensen, P. A. Læsebog til Brug af Skolernes nederste og mellemste Klasser. 3 og 4 Udg. Bergen.
Knudsen, K. Haandbog i dansk-norsk Sproglære. Chr.ania 1856.
Krossing. Opgaver til Øvelse i dansk Stil for Begyndere. Kjøbenhavn 1844.
Landstad, M. B. Norske Folkeviser, samlede af —. Chr.ania 1853.
Lassen, H. Tillæg til Vigs Sange og Rim. Chr.ania 1868.
(Folkev Till.)
— Læsebog i Modersmaalet for Skolernes høiere Klasser. Chr.ania 1861, 67, 75.
— Henrik Wergeland og hans Samtid. 2 Udg Chr.ania 1877.
— Afhandlinger til Litteraturhistorien. Chr.ania 1877.
* Lenngren A. M. Samlade Skaldeforsøk. 18 Opl. Stocholm.
Lie, Jonas. Den Fremsynte eller Billeder fra Nordland. Kjøbenhavn 1873.
* Lilljebjörn, H. Hågkomster från ungdomen. Stockholm.
* Ling, P. H. Samlade arbeten, Gylfe og Asarne.
Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet. 1ste og 3die Skoletrin. Chr.ania 1863.
* Læsebok för folkskolan. Stockholm 1875.
Løkke, Jakob. Modersmaalets Formlære i udførlig Fremstilling Chr.ania 1855.
* Malmström, B. E. Dikter. Stockh. 1876.

- * Malmström, B. E. Grunddragen af svenska vitterhetens historia,
5 Dele. Örebro 1866—68.
- * Mellin, G. H. Samlade svenska historiska noveller, 3 Dele.
Stockholm.
- Moe, Jørgen. Samlede Skrifter. 2 Bind. Chr.ania 1877.
- Molbech, C. Dansk ordbog. 2den Udg. Kbhvn 1859.
- Müller, P. E. Dansk Synonymik., 2den Udg. ved F. P. Daas.
Kbhvn 1853.
- * Myosotis. Bilder, intryck och minnen. Stockholm 1853.
- * Ordlista öfver svenska språket, utg. af Svenska akademien.
Stockholm 1875.
- Oscar Frederik. Samlade skrifter af — 2 Dele. Stockholm.
- Petersen, N. M. Bidrag til den danske Litteraturs Historie.
Kbhvn 1867. 4 Bind.
- Platon, L. S. Chrestomathie. Chr.ania 1827.
- * Runeberg, J. L. Samlade skrifter. 6 Bind. Stockhm 1873—74.
- Sagen, Lyder. Læsebog for Børn og Ungdommen, 3 Udg. Ber-
gen 1834.
- * Schück, M. Vårt land og Folk. Fosterlandsk læsebok. 2det
Opl. Stockhlm.
- Sigholt, M. A. Hundrede Opgaver i norsk Stil. Chr.ania 1874.
- * Svea, poetiskt album. Stockholm 1874.
- * Tälis Qvalis (Strandberg). Dikter. Stockholm.
- * Tegnér, E. Samlade skrifter. 4 Bind. Stockh. 1871—72.
- Thorsen. Historisk Udsigt over den danske Litteratur til 1814.
Kbhvn 1858. (3die og 5te Opl.).
- * Topelius, L. Läsning för barn. 4 Dele Stockholm.
- Trojel, F. C. L. Opgaver til skriftl. Udarbejdelser og mundtl.
Foredrag. Kbhvn 1855.
- Vig, Ole. Sange og Rim for det norske Folk. Udg. af —
Chr.ania 1854. (F. Tell).
- * Wallin, Joh. O. Samlade vitterhetsarbeten. Stockholm.
- Welandér. Svensk-dansk-norsk Lommeordbog. Kbhvn 1846.
- Welhaven, J. S. Samlede Skrifter. 8 Bind. Kbhvn.
- Wolle, E. Regler og Bestimmelser for det danske Sprogs Ortho-
grafi. Kbhvn 1854.
- * Ödman, Sam. Hågkomster från hembygden og skolan. Örebro 1861
- Öhlenschläger. Tragedier. Kbhvn 1853.
- Nordens Guder. Kbhvn 1819.
- Digterverker. Kbhvn 1854.

VI. Historie, Geografi og Statistik.

- * Afzelius, A. A. Svenska folkets sagohäfder, 6te—8de Delen.
Stockholm.
- * Alander, P. G. Fullständig lærøkurs i Svenska historien.
Skara 1867.
- Becker, K. F. Verdenshistorie. Overs. af Riise. 3die danske Udg.
Kbhvn 1857—74. 19 Dele i 12 Bind med Register.

- Bentsen, L. M. Støttepunkter ved den mundtlige Undervisning i Geografi. Chr.ania 1863.
- Bohr, H. G. Lærebog i Middelalderens Historie. 5te Udg. Kjøbenhavn 1860.
- Lærebog i den nyere Historie. 3die Udg. Kbhvn 1857.
- Broch, Dr. Ole J. Kongeriget Norge og det norske Folk. Beretn. til Brüsselercongressen 1876.
- Buch der Welt Das — Stuttgart 1852.
- Bætzmann, F. Sverige Uddrag af forskj. Forf. Chr.ania 1869.
- * Carlson, F. F. Sveriges historia under konungarne af pfalziska huset. 4 Dele. Stockholm 1855—75.
- Charles XIV Jean. Choix des discours, tenus en 1843 a l'occasion du jubilé du regne de —
- * Cronholm, Abr. Sveriges historia under Gustaf II Adolfs regering. 8 Bind. Stockholm.
- Daa, L. K. Lærebog i Geografien. 2den Udg. Chr.ania 1865.
- Skisser fra Lapland, Karelen og Finland. Chr.ania 1870.
- Jordbeskrivelse for den norske Almue. Chr.ania 1857—59. 3 Dele.
- Daae, Ludvig. Breve fra Danske og Norske især i Tiden nærmest Adskillelsen. Kbhvn 1876.
- og Drolsum. Illustreret Verdenshistorie eft. svenk Original. Chr.ania 1875.
- og S. Petersen. Lærebog i Verdenshistorien. Chr.ania 1864—65.
- d'Ehrenstam, Marianne. Notices sur la litterature & les beaux arts en Suéde. Stockholm 1826.
- Erlandsen, A. Biografiske Efterretninger om Geistligheden i Trondhjems og Tromsø Stifter. 6 Hefter. Chr.ania 1844—60.
- Erslev, Edv. Lærebog i den alm. Geografi. 2den Udg. Kbhvn 1866.
- Faye, A. Norge i 1814. Chr.ania 1863—64. (Folkev Till.)
- Festen å rikssalen den 4 November 1864.
- * Forssell, H. Studier og kritiker. Stockholm 1875.
- Friis, J. A. H. M. Kong Oscar IIdens Reise i Nordland og Finmarken 1873. Chr.ania 1874.
- * Fryxell, A. Gustaf Adolfs Historie i Udvalg. Chr.ania 1864.
- Berättelser ur svenska historien. 43 Dele i 29 Bind. Stockholm 1874—75.
- Geelmuyden, Lærebog i Geografien til Skolebrug. 3die Udg. Chr.ania 1860.
- Geografi for smaa Børn. Kbhvn 1852.
- Geografiskt album. Bearbetning efter Gressler. Norrköping.
- Grube, A. V. Charakterbilder aus der Geschichte und Sage. 1ster Theil. Leipz. 1861.
- Hammerich, M. Thorwaldsen og hans Kunst. Chr.ania 1870. (Folkev Till.)
- Hellwald, Fr. v. Jorden og dens Beboere, ved Hazeland. Christiania 1877.

- Henrichsen, Sophus. Lærebog i fysisk Geografi for Realgymn.
Chr.ania 1877.
- Hertzberg, Ebbe. Fremstilling af det norske Aristokratis Historie til Sverre. Chr.ania 1869.
- * Holmberg, A. E. Nordbon under hednatiden. Stockholm.
- * Hwasser, I. Om Sveriges framtid. Tal 1843. Upsala.
- Keyser, R. Den norske Kirkes Historie under Katholicismen.
2 Bind. Chr.ania 1856.
- Efterladte Skrifter af — 2 Bind. Chr.ania 1864—66.
- Norges Historie. 1ste Bind, 2det Bind.
- Samlede Afhandlinger. Chr.ania 1868.
- Knight, Ch. The popular history of England. 8 Vol. London.
- Kraft, Jens. Topografisk statistisk Beskr. af Konger. Norge.
6 Dele. Chr.ania 1820—35.
- Krämer, Aug. Carl Theodor von Dahlberg.
(Lieblein), Historisk-synchronistiske Tabeller til Lassens Verdenshistorie.
- Lieblein, J. Recherches sur la chronologie égyptienne par —
Chr.ania 1873.
- Die ägyptischen Denkmäler in St Petersburg. Helsingfors, Upsala und, Kopenhagen. Chr.ania 1873.
- Nutidens Opdagelser om de gamle Ægyptere. Chr.ania 1865.
- Löffler, E. Haandbog i Geografien.
- Machenzie-Wallace. Rusland, Landet, Institutionerne, ved Møller. Kbhvn 1877.
- Magasin, Norske Skrifter ang. Norge og forf. efter Reformationen. Saml. af N. Nicolaysen, I, II 1 & 2, III 3 & 4.
- Mahon, Lord. History of England 1713—1783. 7 Vol. Leipzig 1853—54.
- * Malmström, Carl Gustaf. Sveriges politiska historia från 1718—1772. 4 Dele. Stockholm 1874.
- Männer der Zeit, Biographisches Lexicon der Gegenwart. Leipzig 1860. 2 Bind.
- Maurer, Konr. Island vor seiner ersten Entdeckung bis zum Untergange des Freistaats. München 1874.
- Die Bekehrung des norw. Stammes zum Christenthum. München 1855—56. 2 Bind.
- Meddelelser fra det norske Rigsarchiv. 1ste Bind, I & III. Christiania 1865—70.
- Merivale. History of the Romans under the empire, 8 Bind. London 1874—75.
- Miertsching, J. A. Reisedagbog ved A. Bang. Chr.ania 1860. (Folkev Till.)
- Munch, P. A. Det norske Folks Historie, 6 Dele i 8 Bind) Chr.ania 1853—62.
- Pavelige Nuntiers Regnskaber og Dagbøger fra Norden. 1282—1334. Chr.ania 1864.
- Chronica regum Manniæ & insularum.

- Munch, P. A. Historisk- Geografisk Beskrivelse af Norge i
Middelalderen. Moss 1849.
— Nordens ældste Historie (af et ufuldendt Arbejde af —)
Chr.ania 1872.
— Samlede Afhandlinger, udg. af G. Storm. 4 Bind
Chr.ania 1876.
- Müller, H. J. Program i Anl. af Søkadetinstittets Halvhundrede-
daarsfest. Chr.ania 1868.
- * Möller, P. von. Bidrag till Hallands historia. 1874
- Napp, R. The Argentine republic. Buenos Aires 1876.
- * Naumann, Chr. Svenska statsförfattningens historiska utveck-
ling. Stockholm 1866—75.
- Nissen, R. T. Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder; fragment.
Fremstilling. 5te Udg. Chr.ania 1864.
- Nolan. History of the war against Russia. London 1857. 2 Dele.
- Nösselt, Fr. Handbuch der Geografi für Töchterschulen. Königs-
berg 1851. 3 Th.
- * Odhner. Lärobok i Fäderneslandets historia för skolens lägre
klasser. Stockholm 1876.
- Petermann, A. Mittheilungen aus Perthes geogr. Anstalt. Gotha
1859—78.
- Petersen, S. Norges Historie, Læse- og Lærebog for Almue- og
Borgersk. Chr.ania 1861.
- Rigsregistranter: norske. 11 Hefter.
- Rosenberg, C. Om og fra Danmark og Danskerne. Chr.ania
1871.
- Rückert, Heinr. Deutsche Geschichte. Leipzig 1873.
- Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie. 6 Dele. Chri-
stiania 1833—39.
- Sars, J. E. Udsigt over den norske Historie. 2 Dele. Chr.ania
1873—77.
- Scheel, A. W. Stamtavle over en Familie Scheel. Kbhvn.
- * Schinkel. Minnen ur Sveriges nyare historia, udg. af Bergman
o. fl. 11 Dele. Stockholm 1855.
- Schöning, Gerh. Afhandling om de Norskes Oprindelse. Sorøe
1769.
- Séгур. Histoire de Napoleon et de la grand armée Brûx. 1837.
3 Dele.
- * Sköldberg, P. B. Beskrifning öfver skandin. halfön. Stock-
holm 1846.
- * Starbeck, C. Georg. Berättelser ur svenska historien. 13 Bind.
Stockholm.
- Stenersen. S. J. Udsigt over den lutherske Reformation. Chri-
stiania 1864.
- Stiftelser Norske- Samling af Fundatser, Testamenter etc. Chri-
stiania. 4 Bind.
- Stoll, H. W. Geschichte der Griechen und Römer in Biografien-
2 Bände. Leipzig 1872.

- Strombeck, C. Anteckningar under en resa genom Sverige och Danmark 1839. Stockholm 1840.
- * Styffe, C. G. Bidrag til skandinaviens historia ur isländska archiver. 4 Dele. Stockholm 1859—75.
- Sybel, Heinr. von. Geschichte der Revolutionszeit von 1789 bis 1795. Düsseldorf 1877. 3 Theile.
- Tabeller Cronologisk- synchronistiske udarb. eft. Lassens Lærebøger. Chr.ania 1852.
- Thesen, G. Beskrivelse af Romsdals Amt med Kart. Christiania 1861.
- Thiessé. Polens historia i sammandrag. Ofversättelse. Stockholm 1836.
- Thrige, S. B. Lærebog i den gamle Historie. Kbhvn 1854.
- Tvethe, M. B. Norges statistik. Chr.ania 1848.
- Urda, et norsk- antiqvarisk- historisk Tidsskrift. 1ste Bind. Bergen 1837.
- Vogt, V. Reise i det hellige Land og Syrien. Chr.ania 1865.
- Voss, C. D. Ludvig XIV:s tidevarf. Sthlm 1825. 2 Dele.
- Weber, Georg. Lehrbuch der Weltgeschichte. 2 Bände. Leipzig 1868.
- Öfversigt af de fornemste åtgärder inom forvaltningens alla grenar 1809—38. Stockholm 1839.

VII. Matematik og Naturvidenskab.

- Archiv for Matematik og Naturvidenskab af Lie, Møller og Sars. Chr.ania 1876—77.
- Berlin, N. J. Naturlære for Almuen. Chr.ania 1853.
- Blytt, A. Christiania Omegns Phanerogamer og Bregner. Christiania 1867.
- Spiselige Lavarter. Christiania 1870.
- Boeck, Chr. Bemærkninger om Graptolitherne. Chr.ania 1851.
- Tillige indeholdende:**
- M. Sars.** Om Siphonodentalium vitreum. Chr.ania 1861.
- Norman, J. M.** Quelques observations de Morphologie végétale. 1857.
- Kjerulf, Th. og T. Dahl.** Über den Ertzdistrict Kongsbjergs. 1860.
- Arndtsen.** Physikalske Meddelelser. Chr.ania 1858.
- Boeck, Wilh. Syphilisationen, studeret ved Sygesengen. Christiania 187 x.
- Bonnevie, S. A. Arithmetik for Middelskolen. Chr.ania 187 x.
- Lærebog i Geometrien for Middelskolen. Christiania
- Brehm, A. E. Krybdyrenes og Paddernes, Fiskenes og de lavere Dyrs Liv. Kbhmn 1876—77.
- Pattedyrenes Liv. Kbhvn. 1873.
- Fuglenes Liv. Kbhvn 1876.
- Broch, O. J. Den descriptive Geometries Elementer. Christiania 1862.

- Broch, O. J. *Traité elementaire des fonctions elliptiques*. Christiania 1867.
- Clausen, H. F. *Udtog af Cramers Arithmetica Tyronica*. Christiania 1842.
- Christie H. *Lærebog i Physik*. Christiania 1865.
- Dietrichson, J. L. W. *Lærebog i Fysik for Realgymn. og tekn. Skole*. Christiania 1877. 1ste Hefte.
- *Forsøg til Lærebog i Botanik*. Christiania 1867.
- Eckhoff. *Praktisk Regnebog*. 3die Hefte med Tillæg. Stavanger 1867.
- Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres 4de og 7de Møde*. 2 Bind. Christiania 1841—57.
- Getz, M. *Opgavesamling til Bonnevis Lærebog i Arithmetik*. Christiania 1875.
- *Facitbog til samme*.
- Guldberg, A. S. *De omvendte Functioner anvendte paa Theorien for algebr. Ligninger*. Christiania 1867.
- *Kortfattet Fremstilling af den mekaniske Varmetheori*. Christiania 1868.
- H. Mohn. *Etudes sur le mouvements de l'atmosphère*. Christiania 1877.
- og P. Waage. *Etudes sur les affinités chimiques*. Christiania 1867.
- *Om Cirklers Berøring*. Christiania 1861. Indeholder desuden:
H. Mohn. *Om Kometbanernes indbyrdes Beliggenhed*. 1861.
Bjerknes. C. A. *Über die geom. Repräsentation der Gleichungen etc.*
- Guldberg, C. M. *Samling af matematiske Opgaver til Geometri, Trigonometri og Stereometri*. Christiania 1861.
- *Opgaver i praktisk Regning*. Christiania 1865.
- *Samling af mathem. Opgaver til Arithmetik og Algebra*. Christiania 1860.
- og Mohn. *Regnetabel med Forklaring over det metriske System*. Christiania 1870.
- Hals, Chr. Aug. *Praktisk Regnebog især til Brug ved Hovedregning*. Christiania 1867, med *Facitbog*.
- Hansen, G. Armauer. *Bidrag til Lymphkjerternes Anatom.* Christiania 1871.
- Hansteen, Chr. *Die Universitätssternwarte in Christiania*.
— *Lærebog i Mechaniken*. Christiania 1836.
- Hartman, C. J. *Handbok i Skandinaviens Flora*. 10nd Uppl. Stockholm 1870.
- Hartwig, G. *Naturen og Menneskelivet i det høie Norden*. Oversat. Kbhvn 1860.
- Haslund, J. D. *Forsøg til en Ledetraad ved Undervisning i elementær Regning*. Bergen 1844.
- Helland, A. *Forekomster af Kise i visse Skifere i Norge*. Christiania 1873.
- Hørbye, J. C. *Observations sur les phénomènes d'érosion*. Christiania 1857.

- Jacoby, Alex. Hovedregningstabeller. Kbhvn 1838.
- Keilhau, B. M. Gæa Norvegica, herausgeg. von — Chr.ania
1850.
- Kjerulf, Th. Das Christiania Silurbecken. Chr.ania 1855.
- Om Skuringsmærker, Glacialformationen og Terrasser.
Chr.ania 1871. 2 Hefter.
- Stenriget og Fjeldlæren. 2den Udg. Chr.ania 1870.
- Larsen, Herman. Praktisk Regnebog for Begyndere. Christian-
sand 1851.
- Liebig, Just. Chemiske Breve i dansk Oversættelse. Kbhvn 1846.
- Lütken, C. F. Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie
(Lærebog i Zool. N:o 2). Kbhvn 1865.
- Magazin Nyt — for Naturvidenskaberne. Chr.ania 1838.
- Milne-Edwards. Cours elementaire d'histoire naturelle. Zoologi.
Paris 1850.
- Müller, J. Worm. Transfusion und Plethora. Chr.ania 1875.
- Müller, Joh. Pouillet's Lehrbuch der Physik und Meteorologie.
Braunschweig 1852.
- Prosch, V. Dyrerigets Naturhistorie. Kbhvn 1851.
- Sars, G. O. Carcinologiske Bidrag til Norges Fauna. 2 Hefter.
Chr.ania 1870—72.
- On some remarkable forms of animal life from the
Norwegian coast. 2 Hefter. Chr.ania.
- Om Autographiens praktiske Anvendelse i Zoologien.
Chr.ania 1875.
- Sars, M. Om de i Norge forekom. fossile Dyrelevninger fra
Quartærperioden. Chr.ania 1865.
- Memoires pour servir à la connaissance des crinoïdes
vivants. Chr.ania 1868.
- G. O. Norske Ferskvandskrebsdyr I. Chr.ania 1861.
- Sars, M. og Th. Kjerulf. Iagttagelser over den postpliocene eller
Glaciale Formation i en Del af det sydl. Norge. Chr.ania 1860.
indehold. desuden:
- Irgens og Hjorthdahl.** Geologiske Undersøgelser i Ber-
gens Omegn. Chr.ania 1862.
- Schorlemmer, C. Lehrbuch der Kohlenstoffverbindungen oder
der organischen Chemi. Braunschw. 1871.
- Schübeler, F. C. Die Culturpflanzen Norwegens. Chr.ania 1862.
- Die Pflanzenwelt Norwegens. Chr.ania 1873—75.
- Schødler, F. Das Buch der Natur. 1ster Theil. Braunschw. 1871.
- Naturens Bog. Fri Bearbejdelse paa Norsk af forskj.
Forf. Chr.ania 1851.
- Schøyen, W. M. De for Ager, Eng og Haver skadeligste Insek-
ter og Smaakryb. Chr.ania 1875.
- De i Husene skadeligste Insekter og Midder. Chri-
stiania 1876.
- Seue, C. de. Le névé de Justedal et ses glaciers. Chr.ania 1870.
- Windrosen des südlichen Norwegens. Chr.ania 1876.
- Sexe, S. A. On the rise of land in Scandinavien. Chr.ania 1872.

- Sexe, S. A. Om Snebræen Folgefond. Chr.ania 1864.
 — Jættegryder og gamle Strandlinier i faste Klipper. Chr.ania 1874.
 — Mærker efter en Istid i Hardangerfjordens Omegn. Chr.ania 1866.
 — Le Glacier de Bojum — i 1868. Chr.ania 1869.
 Siebke, H. Enumeratio insectorum Norvegicorum. 4 Hefter. Chr.ania 1874, 77.
 — Norsk Excursionsflora for Skolerne. Chr.ania 1868.
 Smitt, J. W. Skandinavien's förnämsta svampar. Stockh. 1863.
 Soparter. Vore bedste spiselige— Chr.ania 1869.
 Storm, M. Forsøg til en kortfattet Plantelære med særl. Hensyn til Lændøkonomien. Trondhjem 1866.
 Strecker, A. Das chemische Laboratorium der Univ. Christiania. Chr.ania 1854.
 Suter, Dr. Heinr. Geschichte der mathem. Wissenschaften. 2 Theile (3 Bind) Zürich 1873—75.
 Synnestvedt, A. S. D. Anatomisk Beskrivelse af Bursæ mucosæ paa Extremiteterne. Chr.ania 1869.
 Sørensen, H. L. Dyre- og Planterigets Naturhistorie i kort Ud. tog. Chr.ania 1876.
 Taxidermi. Veiledning til I ndsamling af naturvidensk. Gjenstande. Chr.ania 1863.
 Tedenius, K. F. Svensk skol-botanik med 200 plancher. 13 Hefter
 Tidskrift för Mathematik och Fysik, udg. af Dillner, Hultmann og Thalén. Upsala 1863.
 Voss. Inversio vesicæ urinariæ og luxationes femorum. Christiania 1857.
 Wagner, H. Zonen- Bilder, nach Aquarellen von Leutmann. Stuttgart.

VIII. Theologi.

- Biblia d. e. den ganske hellige Skrifs Bøger. Kbhvn 1819.
 Billeder til Bibelen . 82 Aftryk af den cottaške Billedbibel med Text af Crone. Odense.
 Caspari, C. P. Über Micha, den Morasthiten und seine Schrift. Chr.ania 1852.
 — Ungedruckte Quellen zur Geschichte des Taufsymbols. 4 Hefter. Chr.ania 1869—75.
 Det gamle Testamentes Bøger, overs. efter det norske Bidelselskabs Foranstaltning. Christiania 1869—76.
 Graul, K. De forskjellige christ. Troesbekjendelser i deres Afvigelser. Kbhvn 1861.
 Harboe & Høeg- Guldberg. Psalmebog. Christiansand & Christiania. (2 Expl).
 Helveg, Fr. Spaadomme eller Gud i Historien. Kbhvn 1855. 3 Bind.

- Helveg, Fr. Bibelen som Billedbog. Kbhvn 1856.
Holmboe, C. A. Ezechiels Syner og Chaldæernes Astrolab.
Chr.ania 1866.
— Bibelsk Realordbog. Chr.ania 1868.
Keil, C. F. Bibelsk Commentar over Genesis ved Heltberg.
Chr.ania 1870.
Konkordiebogen el. den evang. luth. Kirkes Bekjendelseskrift ved
Caspari og Johnsen. Chr.ania 1868.
Landstad, M. B. Kirke- Salmebog, et Udkast. — 1861.
Lindemann, L. M. M. Luthers aandelige Sange. — 1859.
Müller, L. C. Den bibelske Historie. Iste Bind. Aalborg 1851.
— S. C. Den hellige Skrift, Udtog. Kbhvn 1852.
Nissen, I. Samtaler over den bibelske Historie. 2 Dele Kbhvn
1860—61.
— Samtaler over Luthers lille Katechismus. Sønderborg
1861.
* Psalmboken, Svenska, af 1819 med de 1860 påbjudna nya predi-
kotexter.
Riddervold, Jul. Johannes Evangelium udlagt for Menigheden.
2 Dele. Chr.ania 1870.
— Mathæi Evangelium udlagt for Menigheden. — 1871.
* Rogberg, C. G. Predickningar. 2 Dele. Upsala 1835.
Schott. Novum testamentum græce cum versione latina. Leip-
zig 1825.
Schubert. 50 Billeder af det nye Testamente. Chr.ania 1858.
Tischendorf, Const. Naar bleve vore Evangelier forfattede?
Chr.ania 1865.
Vogt, V. Forklaring af Luthers lille Katechismus efter Pontop-
pidan. Chr.ania 1867.
* Wallin, J. O. Religionstal. 4 Dele. Stockholm.

IX. Pædagogisk Literatur.

- Berg, C. N. Lärokurs i Linearretning. Götheborg 1862.
Benedix, Roderich. Der mündliche Vortrag. 3ter Theil. Leip-
zig 1860.
Bjørnstad, I. Haandbog i Gymnastik for Seminarier og Skoler.
Chr.ania 1847.
Brammer, G. P. Lærebog i Pædagogik og Didaktik. Kbhvn 1847.
Bugge, F. M. Det off. Skolevæsens Tilstand i tydske Stater.
Chr.ania 1839. 3 Bind.
Bønnebog for christelige Skoler. Ch.ania 1854.
Dedøda språkens umbärlighet vid elementarlärov. Stockh. 1859.
Fogh, C. Et Par Ord om Friskolen i Amerika og den danske
Folkeskole. Kbhvn 1854.
* Författningar rörande folkundervisningen. Stockholm 1872.
Freiwirth. Der Arzt für Hand und Handschrift. Leipzig.
Girard, Greg. Über den regelmässigen Unterricht in der Mutter-
sprache. Berlin 1846.

- Hetsch, H. T. Nogle Ord om Tegnekunsten. Kbhvn 1854.
— Ursin. Begyndelsesgrundene af den geometr. Tegnelære. Kbhvn 1855.
- Kämper, I. Übungsbuch zum Lesenlernen. Wesel 1849.
- Lange, F. Skolen og Livet. Pædagogiske Betragtninger. Kjøbenhavn 1856.
- Milo og Schneekloth. Skolens Reform. Et Tidsskrift. Kbhvn 1850—56. 4 Aarg.
- Montfort, A. G. Anweisung zur Schnell- und Geheimschrift. Weimar 1855.
- Nissen, H. Beskrivelse over Skotlands Almueskolevæsen. Christiania 1864.
— Afhandlinger vedrørende det høiere og lavere Skolevæsen. Chr.ania 1876.
- Palmer, Chr. Evangelisk Pædagogik, oversat af — Stockholm. Kbhvn 1868.
- Paulli. Versuch einer vollst. Methodologi für den Cursus in de latein. Sprache. Tübingen 1785. 3 Dele.
- Raumer, K. von. Geschichte der Pædagogik. Stuttgart 1846. —54. 4 Bind.
- Rugaard, D. E. Skolebibliothek eller Fortegn over danske Skrifter ang. Undervisningsvæsenet. Kbhvn 1847.
- Schneekloth, H. Hjemmet og Skolen. 2 Hefter. Kbhvn 1859.
- Schulzeitung, Allgemeine v. Zimmermann. Darmstadt 1850—53. 8 Bind.
- Skolevæsen, Forslag til en forandret Ordning af det høiere— 3 Dele. Chr.ania 1867.

X. Periodiske Skrifter af blandet Indhold.

- Christiania Videnskabselskabs Forhandlinger 1858—76. 14 Bind. med 2 Hefter Tilæg.
- Folkevennen et Tidsskrift, udg. af Selskabet til Folkeoplysningens Fremme. Chr.ania. 25 Aarg. 1852—76 og 10 Bind Tilægsskrifter.
- Norges officielle Statistik:
- a Undervisningsvæsenets Tilstand 1837, 1840, 1853, 1867—75. (14 Hefter).
 - b Folketællinger og Folkemængdens Bevægelse 1856—66. (3 Hefter).
 - c Rigets økonomiske Tilstand 1861—65. (2 Hefter).
 - d Fattigstatistik for 1866, 69, 70, 73, 74. (5 Hefter).
 - „ Fattigstatistik for Laurvigs Kjøbstad 1867—70.
 - e Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1865—66. (2 Hefter).
 - f Criminalstatistiske Tabeller for 1864, 65.
 - g Norges Handel- og Skibsfart 1866—67.
 - h Skiftevæsenet 1865, 66, 67.
 - i Tabeller over de Spedalske 1865, 68.

- j Rigets Indtægter og Udgifter 1865, 67.
k Driftsberetn. for Jernbanerne 1867, 68. (8 Hefter).
l Statstelegrafens Statistik 66, 68.
m Brevposten 1866.
n Oversigt over Tiendefondet 72, 73, Jordafgiftsfondet (72, 73), det nordl. Kirkefond 72.
o det geistlige Enkepensionsfond 1872—73.
p Oplysningsvæsenets Fond 72—73.
q Beretning om Aas høiere Landbrusskole 67—68.
Pedagogisk Tidsskrift, udg. af Hult og Olvers. Halmstad 1877.
Statistiske Tabeller vedk. det lærde Skolevæsen i Norge ved Chr. Holst. Chr.ania 1839.
Tidsskrift for Philologi og Pædagogik. Kbhvn 1870—72. (4 Hefter).
Universitets- og Skoleannaler, Norske. Chr.ania 1842—71. 2den Række 17 Bind, 3die Række I—XIV.
Zeitschrift für das Gymnasialwesen von Jacobs und Rühle. Berlin 1875.

XI. Blandede Skrifter

- Akademiske Love for de Studerende ved Frederiks Universitet. Chr.ania 1837.
Akademiske Skrifter fra Lunds Universitet 1875—76.
Agricultural and colonial exhibition of Portugal at Philadelphia 1876.
Amtsformandskabs Forhandlinger 1866. Nedenæs—Arendal.
Aschehoug, T. H. Norges offentl. Ret, 1ste og 2den Afd. Christiania 1866—76.
Badearzt. Der erfahrene von A. Richter. Wien 1834.
Bogfortegnelse. Norsk, 1848—65 af Botten Hansen og S. Petersen. Chr.ania 1870.
Bogholderi for Jordbrugere og andre Næringsdrivende af Bromander. Kbhvn 1861.
Brockhaus, F. A. Conversations-Lexicon 10de Opl. 15 Bind. Leipzig 1853—55.
Christian IVdes norske Lovbog af 1604. Udg. af Brandt. Chr.ania 1855.
Dietrichson, L. Den norske Træskjærererkunst. Chr.ania 1878.
Festskrift fra Christiania Universitet til Upsala Universitets Jubilæum 1877, indehold.: 1. S. Bugge. Runeskrift paa Ringene i Forsa Kirke.
2. Kjeruif. Stratificationens Spor.
Formular- og Brevbog. Chr.ania 1850.
Formularbog af O. H. Rolfsen. Chr.ania 1842.
Forordning ang. de lærde Skoler i Danmark og Norge af 7de Novbr. 1809. Kbhvn.
Forsøg med Poteter paa Ladegaardsøens Hovedgaard.
Gamborg, I. C. Seddelbanken. Prøveforelæsning. Chr.ania 1877.
— Om Byerne og Landet. Do. Do. 1877.

- Getz, B. Om den saakaldte Delagtighed i Forbrydelser. Chr.ania 1875.
— Om Vindikationsrettens Begrændsning efter norsk Ret. Chr.ania 1875.
— Sammenlignende Oversigt over den romerske og norske Rets Lære om Virkningen af en Kontrakts Fornyelse. Chr.ania 1875.
— Om Adgangen til at forandre Sagens oprind. Gjenstand o. s. v. 1874.
- Handelsgymnasium. Christiania — Aarsberetn. for 1875, 76, 77.
Handelswissenschaft. System. Lehrbuch der — F. Hoback. Berlin 1849.
- * Helsovårdstadga. Kgl. Majs. af 25de Septbr. 1874. Stockh. 1874.
- Hertzberg, E. Grundtrækkene i den ældste norske Proces. Christiania 1874.
— En kritisk Fremstilling af Grundsætningerne for Seddelbanker. Prøveforelæsning. Chr.ania 1877.
— Om Kredittens Begreb og Væsen. — 1877.
- Horn, E. F. B. Om Begrebet «Øre». — 1867.
Jahresberichte 4. der juristischen Gesellschaft zu Berlin. 1868-77.
- * Juridisk handbok for medborgare af alle Klassar af Lundequist Stockh.
- Kjær, A. N. Om Seddelbanker, Prøveforelæsning til Lærerpost i Statsøkonomi. Chr.ania 1877.
— Bidrag til Belysningen af Skibsfartens økonomiske Forhold. Chr.ania 1877.
- * Kommunalførfattningar at 21nde Marts 1862 med bihang af kgl. förordningar. Stockh. 1875.
- Kurvmagerarbeide og Straaflætning. Chr.ania 1872 af A. F. Øde.
Ladegaardsøens Hovedgaard, 2den Beretning om — 1ste Hefte. Chr.ania 1872.
- Lovsamling. Norsk 1667 — 1ste Bind af Berg og Falch Ytter, 2det og følg. af Meyländer.
- Lyng, G. W. Studier over Schelling. Chr.ania.
- * Naumann, Chr. Sveriges Statsförfatnings rätt 3die og 4de Del. Stockh. 1863—71.
- Navigation, Lærebog i — 2den Del. Logarithmetabeller af Geelmyden. Chr.ania 1856.
- Normalplan for Undervisningen i de lærde og Realskolerne af 1858.
- Norwegian special catalogue for the exhibition at Philadelphia 1876. Chr.ania 1876.
- Opfindelsernes Bog. Kbhvn. 1877.
- Personalier over Enkedronning Eugenie Bernhardine. — 1861.
Personalier over Enkedronning Josephine.
- Platou, O. Prøveforelæsninger ved Concurrenzen om Professorat i Lovkyndighed. Chr.ania 1875.

- Platou, O. Udsigt over Principerne for Syn og Skjøn. Chr.ania 1875.
Rapports sur les collections scandinaves de la bibliotheque St.
Genevieve. Paris 1875.
- Rothstein. Die Gymnastischen Freitübungen.
Rugekasser for vore nyttige Smaafugle ved Rob. Collett.
Sundhed og Sygdom eller Veiledning i Sundhedslæren af en Læge.
Chr.ania 1867.
- Sundt, E. Blade til Fattigkommissionerne I, II. — 1867, 68.
— Paa Havet. 5te Aarberetn. om Forlis i Tromsø Stift
for 1865. Chr.ania 1866.
— Om Sædelighedstilstanden i Norge. 3die Beretn. Chri-
stiania 1866.
- * Sveriges grundlagar och konstit. stadgar samt Norges Grundlov.
Stockh. 1874.
- * Sveriges penningsväsende, hushållssystem och Näringsfrihet.
Stockh. 1846.
- * Sveriges Rikes lag, gillad och antagen paa Riksdagen 1734.
Stockh. 1874.
- Søforsikrings-Betingelser, Almindelige — 1867. Oversat fra Tydsk
af A. Jensen. Arendal 1868.
- Tidningsartiklar i Anledn. af dagens hændelser. Samling af —
Stockh. 1888.
- Udbye, M. A. Trestemmig Sangbog. 1ste Hefte. Throndhjem
1866.
- Udsigt over det filologisk-hist. Samfunds Virksomhed 1860—74.
Undervisnings-Materiel for Almuesk. Gave af H. M. Kongen til
Finmarkens Skolevæsen 1870.
— til Hammerfest Almueskolevæsen 1873—75. Chr.ania
1876.
- Universitetets Legater og Stipendier. 3 Bind.
— Aarsberetninger for 1852—70.
Om Forandringer i Fundatsen for — samt øvrige For-
andringer vedkommende Undervisningsvæsenet.
- Universitetsbibliothekets Tilvæxt. Fortegnelse over — i 1876.
- * Warburg, C. S. Svenskt månedsskrift for fri forskning. 2 Bind.
Götheborg 1864.

XII. Karter og andre Billedværker.

- Spruner-Menke. Atlas antiquus. Tert. ed. Menke. Gotha 1865.
Atlas. Gradnetz — v. E. v. Sydow.
Album geografiskt.
Atlas Historisk — 2 Hefter. Kbhvn.
Menke: Orbis antiqui descriptio Gotha 1851.
Atlas antiquus. Ed. Thaarup. Hauniæ 1822.
- Fabricius. Historisk Atlas til Middelalderen og den nyere Tid.
Kbhvn 1853.
- Stieler. Atlas über alle Theile der Welt. Gotha.

- Sydow. Methodisher Handatlas 17 Plader paa Pap og 13 do. i
Mappe.
- Brix og Jensen. Skoleatlas XI Norge og Sverige. Kbhvn.
- Bygninger, Norske — fra Fortiden udg. af Foreningen til Fortidsm. Opbevaring. Chr.ania. 8 Hefter.
- Dahl, I. C. Denkmale der Holzbaukunst in Norwegen. I—III.
- Diefenbach. Geometrische Ornamentik. 2 Hefter.
- Dietrichson. Træsnit efter nordiske Maleres Billeder (Folkev. Till.) Chr.ania 1870.
- Rheinhardt. Album des classischen Altherthums. Stuttgt.
- Schreiber. 15 grosze Wandtafeln der Naturgeschichte des Thierreichs II og III.
- Thornam. Afbildninger til Brug ved Undervisningen i Zoologie. 4 Hefter med 21 Plader.
- Schlytter, G. R. Monumenta antiquitatis med beskr. Text. Karlskrona 1875—76.
- Schübeler. Plantegeografisk Kart over Norge.
- Thesen, G. Kart til Beskrivelse over Romsdals Amt af —
-

Skolefterretninger

1877—78.

1. Skolens Organisation. Lærere.

I indeværende Skoleaar har Skolen faaet et føleligt Savn afhjulpet ved Oprettelsen af en Forberedelsesafdeling. Som nærmere omhandlet i forrige Aars Indbydelsesskrift havde Mangelen af en saadan i flere Henseender hemmet Skolens Virksomhed og for en væsentlig Del bidraget til, at dens Arbeide kun for et Mindretal af Disciplene bragtes til ønskelig normal Afslutning. For en Del ligger vistnok Aarsagerne til dette uheldige Forhold i Omstændigheder, hvorover Skolen ikke er Herre; Meget afhænger i denne Henseende af Hjemmets Opfatning af, hvad der er dets Børn tjenligt, og det faar med Hensyn hertil haabes, at Tiden og dens voxende Krav efterhaanden med alt større Styrke vil bringe den ønskelige Enighed tilveie mellem Hjem og Skole, hvilken sidste sikkerlig, saavidt det efter Sagens Natur er muligt, har imødekommet Kravet paa Indskrænkning i Skoletiden, naar den, som nu, lægger an paa Afslutning ved fyldte 15de Aar. Imid-

lertid ligeoverfor en saadan Opgave, hvis Løsning vel kan siges, selv under heldigere Omstændigheder, at ligge Grændsen for det Opnaaelige nærmere end ønskeligt er, kunde Skoleraadet ikke være i Tvivl om, at Oprettelsen af en Forberedelsesafdeling var om ikke en uundgaaelig Nødvendighed, saa dog et uvurderligt Gode, og i Henhold til dets enstemmige Beslutning indgik man i April f. A. til Kommunebestyrelsen med dertil sigtende Forslag.

Med beredvillig Imødekommen fattede Formænd og Repræsentanter i Møde 14de Juni f. A. saadan Beslutning :

Paa Basis af det Dokumenterne vedlagte Budgetoverslags Alternativ *a* eller *b*, eftersom Skolens Vedkommende maatte anse hensigtsmæssigt, og med Lokale, indtil videre bestaaende af 2 Værelser i Gaarden Matr. No. 208, oprettes for Kommunens Regning fra næste Skoleaars Begyndelse, tilknyttet Arendals offentlige høiere Almenskole, en Forberedelsesafdeling, beregnet paa et treaarigt Kuras, saaledes at

1. i første (yngste) Klasse, der bliver etaarig, optages Gutter fra 6 Aars Alderen af uden Forkundskaber;
2. den ældre (toaarige) Klasse, forsaavidt dens Elevantal overstiger 30, deles i 2 opadstigende Klasser;
3. Skolepengene erlægges i 1ste Klasse med 40, i 2den (2den og 3die) Klasse med 48 Kr. aarlig; for Brødre tilstaaes Moderation, som bliver nærmere at bestemme af Forstanderskabet;
4. som Godtgjørelse for Lys og Brænde erlægges

til den off. høiere Almenskoles Kasse aarlig 60 Kr. pr. Klasse.

Af de i Beslutningen paaberaabte Budgetoverslag opstiller alternativt *a* en Afdeling med 2 Klasser, hver med 18 Timers Undervisning, besørget af 1 Lærer (for et Par Timers Vedkommende mod Timebetaling); *b* derimod et Kursus med 3 etaarige Klasser, hvis samlede Timetal, 54, skal fordeles mellem en Lærer og en Lærerinde (den sidste for Begynderklassen).

Foreløbig traadte ved Undervisningens Begyndelse i Skoleaaret kun den øverste toaarige Klasse i Virksomhed med 31 Disciple og efter en midlertidig Ordning; Begynderklassen fandt man nemlig af Hensyn til det ringe Antal Børn, der var anmeldt til Optagelse, for dette Aar at burde lade falde. Af denne Grund ansaaes det mindre hensigtsmæssigt strax at antage en fast Lærer, og det saameget mere, som man derved fik Anledning til ialfald foreløbig i Herr P. A. Knudsen at erhverve en anerkjendt dygtig Mand til Lærer for Afdelingen. Det er dog at antage, at Afdelingen fra næste Skoleaar vil blive fuldstændig, ligesom de allerede indvundne Erfaringer angaaende Trangen til en saadan giver grundet Haab om, at den efterhaanden vil drage til sig ialfald den største Del af de Byens egne Børn, som senere agtes indsatte i Middelskolen.

Udsigt over Afdelingens Undervisningsplan og Virksomhed i Skoleaaret vil nedenfor blive meddelt.

Paa Grund af det store Antal Disciple i Middel-skolens II, blev det nødvendigt at dele Klassen i 2 parallele Afdelinger; til at bestride Undervisningen i den ene af disse ansattes fra Skoleaarets Begyndelse en ny, midlertidig Klrsse lærer, cand. mag. Riis.

Af de nye Lærere er

Christian Pharo Riis, født 1853, Student fra 1870, cand. magist. fra 1875. Ansat som midlertidig Klasselærer her ved Skolen 1877.

Peder Andreas Knudsen, født 1822, Seminarist fra 1848; Timelærer her ved Skolen fra 1859--1873; senere og fremdeles Privatskolebestyrer hersteds; constitueret som Klasselærer ved Forberedelsesklas-sen i 1877.

Som Klasseforstandere fungerer i

Forberedelsesafdelingen	Herr Knudsen.
i I. Middelskoleklasse	„ Abelsæd.
i II. —	{ a „ Johnsen.
	{ b „ Riis.
i III. —	„ Jensen.
i IV. —	{ Latinlinie . . . „ Elligers.
	{ Engelsklinie „ Pharo.
i V. —	„ Salvesen.
i VI. —	„ Rektor.

II. Disciplene.

I sidste Kvartal af Skoleaaret 1876—77 havde
Skolen 91 Disciple
Af disse udgik ved Skoleaarets Ende 8 —

Tilbage 83 Disciple

Ved indeværende Aars Begyndelse optoges

i	Middelskolens	5te Klasse	1	
i	—	4de	—	1
i	—	2den	—	17
i	—	1ste	—	21
				<hr/>
				40 —

Tilsammen 123 Disciple

Lægges hertil Forberedelsesafdelingens 31 —

udkommer 154 Disciple,

med hvilket Antal den samlede Skole begyndte sin
Virksomhed i dette Skoleaar.

Af Middelskolens Disciple udgik ved Slutningen
af 3die Kvartal 1877 2 Disciple (1 af III og 1 af
II paa Grund af Forældrenes Fraflyttelse fra Stedet)
og ved Udgangen af 1ste Kvartal 1878 6 Disciple
1 af V, 4 af IV — samtlige disse i Anledning af
Confirmationen — og 1 af III paa Grund af Sygelighed),
hvorimod optoges ved Begyndelsen af 2det Kvartal
1878 i II 2 Disciple.

Elevantallet i Middelskolen var saaledes i indeværende Skoleaars sidste Kvartal 117 og det samlede Antal Disciple, der har nydt Undervisning i Skoleaaret, 125.

Af Forberedelsesklassen udgik ved Slutningen af 3die Kvartal 77 1 Discipel paa Grund af Forældrenes Bortflytning, ved Slutningen af 1ste Kvartal d. A. atter 1, der paa Grund af Forældrenes Uformuenhed gik over til Almskolen, hvorimod ved Begyndelsen af samme Kvartal optoges 1 og ved Begyndelsen af 2det Kvartal d. A. 2 Disciple.

Denne Afdelings Elevantal var altsaa i sidste Kvartal 32 og det samlede Antal i Skoleaaret 34.

Samtlige disse 159 Disciple var efter Bopæl, Plads i Skolen og Forældrenes Livsstilling fordelte, som omstaaende Tabel udviser:

Klasse	Indenbys	Udenbys	Til- sammen	Sønner af					
				Skibsred. og Handl.	Søfarende	Haand- værkere	Embeds- og off. Be- still.mænd	Priv. Be- still.mænd	Fædre, ikke tilh. nogen af de forvnt Kl.
VI.	7	„	7	2	„	1	3	1	„
V.	13	2	15	4	2	2	5	1	1
IV.	14	5	19	2	9	5	3	„	„
III.	18	7	25	6	8	2	7	1	1
II.	29	9	38	6	14	5	11	2	„
I.	15	6	21	8	9	1	2	1	„
Middelskol.	96	29	125	28	42	16	31	6	2
Forb.afd.	30	4	34	10	8	5	8	3	„
Tilsammen	126	33	159	38	50	21	39	9	2

Af de udenbys Disciple er 1 hjemmehørende i Nordlands Amt, de øvrige i de til Byen stødende Landsogne Hisø, Tromø og Barbo.

Af Disciplene i Klasserne IV–VI tilhørte 8 Latinlinien, 33 Engelsklinien; 3 af disse sidste vare i Henhold til Skolelovens § 13, 2 fritagne for Undervisning i Engelsk.

Aldersforholdene inden Middelskolens Klasser har i indeværende Skoleaar stillet sig noget heldigere end i forrige, hvad der fremgaar af følgende Tabel, sammenholdt med den i forrige Aars Indbydelsesskrift Pag. 19 meddelte. Ved Begyndelsen af dette Skoleaar 1ste Juli 1877 var i

Klasse	m. Nm alder ved Optag.	Disciple	Gjennemsn. alder.	Disciple	Aar
I.	9 Aar, for	21	9 ¹ / ₆ Aar	(9 under 9, 2 over 10)	
II.	10 " "	36	10 ¹ / ₂ " "	(10 — 10, 6 — 11)	
III.	11 " "	25	12 " "	(3 — 11, 11 — 12)	(4 — 13)
IV.	12 " "	19	12 ¹ / ₂ " "	(1 — 12, 8 — 13)	
V.	13 " "	15	13 ¹ / ₂ " "	(5 — 13, 3 — 14)	
VI.	14 " "	7	14 ³ / ₄ " "	(" — 14, 3 — 15)	

Medens i forrige Skoleaar Antallet af de Disciple, hvis Alder oversteg Normalalderen for deres resp. Klasser med mere end 1 Aar, udgjorde 33 % af det hele Antal, har dette i indeværende Skoleaar kun været Forholdet med 33 af 123 Disciple, altsaa kun med henimod 27 %; af disse falde 22 paa Klasserne III, IV og VI. Sagen har sin store Betydning med Hensyn paa Disciplenes Udsigt til at faa gennemgaa Skolens hele Kursus. Om Misforholdet, der jo endnu er stort nok, efterhaanden — om og kun langsomt -- skal udjævnes, vil herefter væsentligst bero paa, hvad Arbeidsfid, Hjem og Skole ved forenede Bestræbelser er istand til at fremkalde hos Disciplene; thi for Optagelsen i Middelskolen i den lovbestedte Niaarsalder er det ingen Tvivl under-

kastet, at den nu oprettede Forberedelsesafdeling vil give de fornødne Forkundskaber, og det desto sikrere, naar — som det tør haabes — dens 3-aarige Kursus fra næste Skoleaar af bliver fuldstændiggjort med en Begynderklasse.

III. Skolens Virksomhed.

Fagfordelingen mellem de faste Lærere inden Middelskolen har i dette Skoleaar paa enkelte lidet væsentlige Undtagelser nær været ordnet paa samme Maade som i forrige. Den midlertidige Klasselærer, cand. Riis, har besørget foruden Latin i V (7 Timer) samtlige Fag i II b, med Undtagelse af 3 Timer Religion, der overtoges af cand. Pharo, 4 Timer Regning, som har været tillagt Klasselærer Abelsæd, samt 2 Tegnetimer.

I Forberedelsesafdelingen, hvor Undervisningen har været meddelt i 12 Fællestimer for begge og 6 Særtimer for hvert af de 2 Aarshold, har Modersmaalet optaget de sidstnævnte, medens Fællestimerne ere anvendte til Regning (5), Skrivning (3), Religion (2), Historie og Geografi (hvert Fag 1 Time).

O p g a v e

over, hvad der i Skolen er gennemgaaet:

Forberedelsesafdelingen.

Enefærer: Knudsen.

Religion. Af Vogts lille Bibelhistorie er fortalt og læst fra Begyndelsen til „Gideon“ og fra „Johannes den Døbers Fødsel“ til „Jesu Opstandelse“, med Forbigaaelse af nogle faa Stykker. Af Landstads Salmebog er lært udenad 11 Salmer.

Modersmaal. Øverste Parti har læst og gjenfortalt hele Eriksens og Paulsens Læsebog 1ste Del og af 2den Del 76 Sider samt af Læsebog for Folkeskolen, 2det Trin 88 Sider. Udenad 19 Digte. Afskrift 3 Gange ugentlig paa Skolen og enkelt Gang ugentlig hjemme.

Nederste Parti har læst og gjenfortalt Eriksens og Paulsens Læsebog 1ste Del og lært udenad 12 Digte.

Historie. Af Sigw. Petersens Norgeshistorie for Borger- og Almuskoler er fortalt og læst fra „Halfdan svarte“ til „Svein Knutssøn“ med Forbigaaelse af nogle Dele af Olaf den Helliges Historie.

Geografi. Af Erslews lille Geografi og med stadig Veiledning paa Kartet er fortalt fra Begyndelsen til Side 25 (ud „Norge“) og tillige lidt af Jødelands Geografi.

Regning. Øverste Parti. Tallæren til Millioner og de fire Regningsarter i ubenævnte Tal. **Nederste**

Parti: Tallæren til Millioner og Addition. Voss og Slangs Regnebog har været benyttet.

Skrivning. Efter Lærerens Opskrift saavel paa Vægtavlen, som i Bogen har **øverste Parti** skrevet Grundtræk, Bogstaver og Ordmed store Begyndelsesbogstaver og **nederste Parti** Grundtræk, Bogstaver og Ord med smaa Forbogstaver.

Middelskolen.

Religion.

I (Abelsæd). Af Vogts lille Bibelhist. er læst forfra til „Jesu Fødsel“; af Katekismen de 5 Parter uden Luthers Forklaring. 5 Salmer udenad.

II a (Elligers) Vogts Bibelhist. for Borger- og høiere Almuskoler fra Begyndelsen til § 67. Katekismen til 5te Part. Af Landstads Salmebog 9 Salmer. Af Math. Evang. 12 Kapitler.

b (Pharo). I Bibelhist. og Katek. samme Pensum som a. Efter Landstad 15 Salm. Lucas Evang. 11 Kapitler.

III. (Elligers) Vogts Bibelhist. samme Lærebog fra § 60-119. Katekismens 5 Parter; derefter Pontoppidans Forklaring forfra til 3die Bud. 9 Salmer efter Landstad.

IV. (Elligers). Bibelhist. samme Lærebog fra

§ 119—176 (repet. til § 151). Af Forklaringen fra 2den Tavle (Sp. 97) til 2den Artikel.

V. (Elligers) Bibelhist. s. L. fra § 154 ud Bogen, derefter repet. forfra til § 43 og § 96—119. Forklaringen fra Sp. 173—382. Enkelte Søndagstexter.

VI. (Elligers). Bibelhist. s. L. er repet. fra § 85 Bogen ud. Af Forklaringen repet. 3die Artikel samt 3die, 4de og 5te Part. Enkelte Søndagstexter. (Den ene af de 2 ugentlige Timer bortfalden i den største Del af Skoleaaret, da hele Klassen forberedtes til Konfirmationen).

Modersmaalet.

I. (Abelsæd). Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Dels 1ste Afdeling gennemgaaet; ved Siden deraf benyttet S. Petersens Fortæll. af Fædrelandets Historie — Alt med stadig Gjenfortælling af det Læste. Digte og smaa Prosastykker udenadlærte. Ordklasserne og den enkelte Sætnings Dele. Afskrift efter Bog og Diktat.

(Rektor: 1 Time ugentlig). Lette Smaadigte efter Læsebogen udenadlærte.

II a. (Jensen.) Eriksens og Paulsens Læsebog 2den Del, Læsning og Digte udenadlærte. Løkkes Gram. gennemgaaet med Forbigaaelse af nogle Anm. 1 Diktat ugentlig. Nogle Gange skriftlig Gjenfortælling paa Skolen.

b. (Riis) som a.

III. (Jensen) E. og P.'s Læsebog 2den Del. Læsning og Udenadlæsn. af Digte. Gram. Analyse. Ugentlig 1 Diktat eller stad. Gjenfortælling paa Skolen; det sidste af og til ogsaa som Hjemmearbejde.

IV. (Aalholm) E. og P.'s Læsebog 3die Del. Læsning og Foredrag af udenadlærte Digte. Løkkens mindre Gram. gennemgaaet, repet. og indøvet ved Analyse. 1 Stil ugentlig af fortællende eller beskrivende Indhold.

V. (Aalholm.) Foruden det Meste af Læseboogens 3die Del er læst „Haakon Jarl“, „Kjærlighed uden Strømper“, „Mellem Slagene“ og en Del af „Hærmændene paa Helgeland“ samt Stykker af Lassens Læsebog. Løkkens større Gram. 48 Sider af Formlære og Syntax. 1 Stil ugentlig.

VI. (Rektor.) E. og P.'s Læsebog 4de og 5te Del, prosaiske og poetiske Stykker af de mere fremtrædende Forf. tilligemed en kortfattet litteraturhistorisk Oversigt. Prosastykker frit foredragne og Digte udenadlærte. Endel af „Nordens Guder“ gennemgaaet. Efter Borgens Veiledn.: Troper og Figurer. Af og til grammatisk Analyse. 3 Stile i 2 Uger. Natur- og Charakterskildringer, Smaaafhandl. over lettere histor. og abstracte Emner; et Par saadanne ere skrevne paa Skolen.

Tydk.

I. (Abelsæd). Knudsens Elementær- og Læsebog forfra til Side 24.

II a. (Jensen). Knudsens Elementærbog fra

Side 14 til de sammenhængende Læsestykker; enkelte af disse (omkring 15) ere læste kursorisk.

b. (Riis). Samme Læsebog fra Side 14 til Læsestykkerne.

III. (Rektor.) Aalholms Læsebog, Side 91—154, udvalgte Stykker i Alt 17 Sider, forstørstedelen retroverterede efter skreven Oversættelse. Løkkes Gram. det Væsentlige af Formlæren gennemgaaet og repeteret. Stil 2 Gange ugentlig efter Aalholms Materialier, hvoraf gennemgaaet Exempelsaml. fra Side 17 til 31 (25 Øvelsesstykker).

IV. (Aalholm). Samme Læsebog 50 Sider i Forbindelse med Retroversion. Løkkes Gram., Formlæren repeteret. 1 Stil ugentlig og desuden 6 Stile, skrevne paa Skolen.

V. (Aalholm). Løkkes Læsestykker I, 86 Sider. I Gram. er alt Væsentligt af Formlæren repeteret. Ugentlig 1 Hjemmestil; 3 Stile udarbejdede paa Skolen.

VI. (Aalholm). Løkkes Læsestykker II, 55 Sider; af Autenrieths større Læsebog 28 Sider. Cursorisk er læst af Løkkes Læsestykker I, 83 Sider og nogle Digte, i Autenrieth 90 Sider. Løkkes større Gram. læst og repet. 1 Stil ugentlig og Øvelser i mundtlig Oversættelse til Tydsk.

Latin.

IV. (Elligers). Af P. Voss's Lærebog for Begyndere forfra til §, 97. 2 Stile ugentlig, dels hjemme, dels paa Skolen.

V. (Riis). Efter Voss's Udvalg de første 8 Feltherrer af Cornel; af Phædri Fabler 1—27, samt af Cæsars Gallerkrig 1ste Bog til Cap. 11 incl. Af Schreiners Gram. er Formlæren i det Væsentlige gennemgaaet, af Syntaxen til „Genitiv“. Hjemmestil 2 Gange ugentlig efter Andersens og Gjørs Stiløvelser, hvoraf dels skriftlig, dels mundtlig er gennemgaaet fra Begynd. til „Spørgesætninger“, Side 57.

VI. (Rektor). Voss's Udvalg: Cæsars Gallerkrig 1ste Bog fra Cap. 15 samt 2den Bog. Ciceros 1ste og 3die catilinariske Tale; Phædri Fabler fra 26—36; derefter repet. det til Afgangsexamen forordnede Pensum. Schreiners Gram.: Af Syntax: Casuslæren samt Læren om Adjekt. og Pron.s Brug, hvorefter disse Afsnit saavel som Formlæren repet. Stil 2 Gange ugentlig efter Trojels Materialier Exempelsaml. Stykkerne a fra Side 118—132 og af 2den Afd. Side 133—161 og 168—179.

Engelsk.

IV. (Pharo) Ross Lærebog I saagodtsom alle de engelske Stykker. Løkkes Gram. Formlæren. 1 a 2 Stile ugentlig efter Lærebogen. Diktat leilighedsvis.

V. (Pharo). Løkkes Engelske Lærebog for Mellemlasserne til Side 122. Løkkes Eng. Gram. til Skolebrug, Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen. Stil 1 Gang ugentlig efter „Løkkes og Knudsens Stiløvelser“.

VI. (Pharo). Washington Irwings Sketch-book, 105 Sider. Løkkes Læsebog for Mellemlasserne omtr. 40 Sider extemp. Løkkes Gram. Formlære og Syntax repet. Løkkes og Knudsens Stiløvelser 1 a 2 Stile ugentlig.

Fransk.

V. (Aalholm). Af Gjertsens Læsebog er læst 44 Sider i Forbindelse med det Væsentligste af Formlæren efter Bloms kortfattede Gram.

VI. (Aalholm). Samme Læsebog 52 Sider; Formlæren og enkelte Afsnit af Syntaxen repet. efter Ingerslevs Gram.

Historie.

I. (Johnsen). Petersens Norges Historie forfra til Kristian den 2den, Side 98.

II a. (Johnsen). Samme Lærebog fra Mellemriget (Side 108) til Enden samt en kort Fremstilling af Nordmændenes Gudelære. Nissen og Daaes Verdenshistorie for Middelskolen Side 3—48 med Forbigaaelse af nogle Stykker.

b. (Riis). Samme Pensum som a.

III. (Jensen). Nissen og Daaes Verdenshist. Oldtiden. Eriksens Nordens Historie til de nordiske Riger under Kalmarunionen.

IV. (Elligers). N. og D.'s Verdenshist. Midaldalderen (Side 151—278). Eriksens Nordens Hist.

fra Kalmarunionen (Side 75) til „Frederik den 4de“ (Side 127).

V. (Elligers). N. og D.s Verdenshist.: fra England under Henrik den 8de til England i det 18de Aarh. (Side 300—469); deraf dog kun repet. til 2den Koalitionskrig Side 423.

VI. (Rektor). Eriksens Nordens Historie fra Sverige fra 1654 til Enden; derefter repet. Nissens „Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder i fragment. Fremstilling“ samt omtrent den første Halvpart af Eriksens Nordens Historie.

Geografi.

I. (Abelsæd). Af Siewers Grundtræk af Jordbeskrivelsen er læst fra Begyndelsen til Afrika.

II a. (Johnsen) } Siewers Grundtræk fuldstæn-
b. (Riis) } dig gjennemgaaet.

III. (Johnsen). Geelmuydens Lærebog for Middelskolen forfra til Oversigt over de klimatiske Forhold, Side 114.

IV. (Pharo). Siewers Geografi fra „Rusland“ til „Australien“.

V. (Pharo). Siewers Lærebog (Ældre Udg.) Fysisk Geografi og fra Begyndelsen til „Australien“.

VI. (Pharo). Samme Lærebog repet. fra „Europa“ til „Lilleasien“.

Naturkundskab.

II a. (Johnsen). Sørensens Dyrerigets Naturhistorie forfra til Fuglene, Side 54.

b. (Riis). Samme Læreb. til „Krybdyrene“ Side 84.

III. (Jensen). Samme Lærebog fra „Krybdyrene“ og Bogen ud. Mundtlig gennemgaaet Noget af Botaniken.

IV. (Jensen). Siebkes Dyre- og Planteriget's Naturhist. repet. forfra til det naturlige System.

V. (Jensen). Siebkes Naturhist. fra det naturlige System til „Enfrøbladede“ og repet. forfra til „Leddyrene“.

(Salvesen). Christies Fysik gennemgaaet til § 78 samt fra § 129 Bogen ud.

VI. (Jensen). Siebkes Naturhistorie repeteret.

(Salvesen). Christies Fysik repeteret til § 78. Efter Skolens Samling er de vigtigere Mineralier foreviste og beskrevne. Af den valgfri Del af Fysiken er kun Lidet læst, da Konfirmationsforberedelsen afbrød Undervisningen.

Mathematiske Fag.

I. (Abelsæd). De 4 Regningsarter i ubenævnte og benævnte Tal indøvede saavel gennem Hoved- som Tavleregning efter Eckhoffs Regnebog.

II a. (Johnsen). Eckhoffs Regnebog 3die Hefte: Brøk, Decimalbrøk, enkelt Reguladetri.

b. (Abelsæd). Samme Pensum som a.

III. (Johnsen). Eckhoffs Regnebog 3die Hefte repeteret. Af 4de Hefte indøvet sammensat Reguladetri og Rentesregning.

(Salvesen). Bogstavregning. Efter mundtligt Foredrag af geometriske Konstruktioner er rette Li-

nier, Vinkler, Cirkler, Triangler, parallele Linier og Polygoner konstruerede.

IV. (Salvesen). Bonnevis Arithmetik til Proportionslæren. Praktiske Øvelser i Rentes- og Rabatregning efter Eckhoffs 4de Hefte. Øvelser i Konstruktioner og Fladeberegninger. Bonnevis Geometri til parallele Linier.

V. (Salvesen). Af Bonnevis Arithmetik med Exempelsaml. indøvet Ligninger af første Grad, Proportioner, Kvadratroduddragning, Regning med Potenser og Rodstørrelser samt Logarithmer. Efter Eckhoffs 4de Hefte fortsatte Øvelser Rentes-, Rabat-, Blandings- og Kjæderegelregning. Bonnevis Geometri de 3 første Bøger.

VI. (Salvesen). Bonnevis Lærebøger læste ud og repeterede. Efter andre Exempelsamlinger ere Opgaver løste saavel i Geometri og Arithmetik som i praktisk Regning.

Skrivning i I—III efter Sandbergs Forskrifter.

Ved Tegneundervisningen er af Klasserne II og III benyttet Hetchs Grundtræk, rette og krumme Linier og deres Sammensætning til lettere Figurer. IV—VI Konturtegning efter Fortegninger (Urner etc.) tildels i forstørret Maalestok.

I Sang er samtlige Disciple delte i 2 Partier, der hvert har 2 Timer ugentlig.

I Gymnastik danner Disciplene 3 Partier, hvert med 2 Timer ugentlig. Udelukkende til militære Øvelser anvendtes Dagene fra 20de—22de Septbr. f. A. og 13de—15de Juni d. A.

Til Middelskolens Afgangsexamen fremstillede sig i 1877 6te Klases 5 Disciple samt 1 Privatist — alle tilhørende Engelsklinien. Til den skriftlige Prøve var af Undervisningsdepartementet stillet følgende Opgaver:

i Modersmaalet: Giv en Skildring af et norsk Vasdrag. Fortæl om Vasdragenes Nytte og Betydning for Samfærdsel og Bedrift;

i Tydsk Stil: Hvo af Eder har ikke hørt Tale om Fredrik den anden, Preussens store Konge? I vide alle, at han var meget elsket af sine Soldater; han vidste ogsaa altid, med hvilke Ord han bedst kunde gjøre Indtryk paa dem, saavel i Spøg som i Alvor.

Beleiringen af Breslau begyndte han den sextende September 1757. Sit Hovedkvarter havde han i et Bondehus i Nærheden af de netop aabnede Løbegrave. Paa Grund af denne strenge Vinters Kulde reve Tropperne, som lede Mangel paa Brænde, tilsidst Lader, Stalde og Huse ned for at skaffe sig Brændemateriale. Men da Dragonerne endog angrebe Træverket i Hovedkvarteret uden at høre paa den vagthavende Officers indtrængende Forestillinger, saa denne sig nødsaget til at bruge Magt, lod Vagten træde ud og raabte: „Paa Enhver, som bare bryder løs det mindste Bord, lader jeg give Ild!“ Soldaterne lo, thi de holdt ikke dette for Alvor. Kongen, som var bleven opmærksom paa den derved opstaaede Larm, lod sig give Beretning af Officieren. „Dette er ikke den rette Vei“, sagde han til ham. „Vent Han kun, jeg skal snart gjøre Ende paa Uvæsenet“.

Dermed traadte han ud for Døren. „Hør engang Dragoner“, udbød han, „naar I blive saaledes ved, saa falder Sneen ned i Sengen til mig; det kunne I dog ikke ville?“ Nu blev Kongens Kvarter forskaanet.

I Engelsk Stil: I Westminster-Skolen var der et Forhæng, som brugtes til at skille den øverste Klasse fra den nederste. Af Vanvare kom en af Gutterne til at sønderrive dette Forhæng. Gutten, som var af et frygtsomt Gemyt, skalv ved Tanken om den Straf, som han havde ivente. Da tilbød en af hans Venner sig at tage Skylden paa sig, og han holdt Ord. Gutterne bleve Mænd; Borgerkrigen udbød, og den ene af dem — han, som havde sønderrivet Forhænget — sluttede sig til Parlamentet, den anden forblev Kongen tro. Den første studerede Lovkyndighed og blev Dommer under Cromwell; den anden, som havde fulgt Royalisternes Fane, blev fangen og stillet for Retten som Oprører. Dødsdommen skulde netop fældes, da Dommeren, hvis Opmærksomhed var vakt ved at høre den Anklagedes Navn, spurgte ham, om han ikke havde været Elev af Westminster-Skolen. Svaret overbeviste strax Dommeren om, at det var hans gamle, ædelmodige Ven. Uden at sige et eneste Ord ilede han til London, hvor han anvendte hele sin Indflydelse hos Cromwell for at frelse sin Ven, hvilket ogsaa lykkedes ham.

I Regning og Konstruktionstegning:

1.

Konstruer et ligesidet Triangel paa Diagonalen i et Kvadrat, naar Kvadratets Side er 2cm., samt

en regulær Sexkant, hvis Side er 4 cm. Beregn Trianglets og Sexkantens Fladeindhold med 3 Decimaler.

2.

At beregne Fladeindholdet af et Kvadrat, der er Mellemproportionaledet mellem det ligesidede Triangel og den regulære Sexkant i Opgave No. 1. Konstruer Siden i dette Kvadrat.

3.

En Person, som daglig brugte Kr. 2,50, beregnede, at han i Løbet af et Aar vilde komme i en Gjæld af Kr. 119. Han indskrænkede da sine Udgifter og fandt efter et Aars Forløb, at han havde et Overskud af Kr. 100. Hvor stor var hans daglige Udgift? (Aaret regnes til 365 Dage.)

4.

En Vexel paa Kr. 500 sælges for Kr. 493,75, naar Diskontoen er 6 pCt. p. a. Hvor lang Tid efter Salget forfalder Vexelen til Betaling?

5.

Med en Nøiagtighed af 2 Decimaler at finde Værdierne af x , y og z af Ligningerne:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + z = 1,13$$

$$\frac{1}{x} - \frac{1}{y} = -0,4$$

$$\frac{1}{x} + z^2 = 0,3169$$

Medens samtlige Examinander bestode den skriftlige Prøve, viste det endelige Udfald af Examen for en af Skolens Disciples Vedkommende „Ikke bestaaet“. De øvriges Charakterer vare:

	Norsk Stil	Tydsks Stil	Engelsk Stil	Mathem., skr.	Religion	Norsk, mundtl.	Tydsks	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturkundsk.	{ Naturlære, valgfri	{ Regning og Geometri	Skrivning	Tegning	Hovedkarakter
Hans Mikkelsen	3	2,5	2	2,5	1	2,5	1,5	1,5	2,5	3	2	1,5	"	1,5	2	1,5	Meget godt, 2,03
Albert Olsen	3,5	3	2	3	1,5	2	1,5	2	2,5	4,5	2,5	2	"	2	2,5	1,5	Meget godt, 2,40
Sigfrid Eckett	3	2,5	2,5	3	2,5	3	3	2	2	3	4	3	"	2	2,5	1,5	Godt, 2,63
Arne Arnesen	4	4	4	3	2	2,5	2,5	3	"	3	3	3	3	3	2	1,5	Godt, 2,90
<hr/>																	
Louis Lorange (Privatist)	3	5	3,5	2	2,5	2,5	3,5	2	2	3,5	2	2,5	"	4	3	2,5	Godt, 2,90

IV. Skolepenge. Fripladse.

For de forskjellige Klasser er Skolepengene fastsatte til følgende Beløb:

	Klasse	Kroner aarlig
I Forberedelsesafdelingens 1ste (endnu ikke oprettet)		40
- do.	2den	48
- Middelskolens	I	48
- do.	II	64
- do.	III	64
- do.	IV, V og VI	96

For Brødre i Forberedelsesafdelingen gives saadan Moderation, at yngste Broder nyder Afslag af $\frac{1}{4}$ i det for hans Klasse fastsatte Skolepengebeløb.

Inden Middelskolen gjælder den for alle offentl. Skoler anordnede Regel, at der for 2den Broder betales $\frac{3}{4}$, for 3die $\frac{1}{2}$ af de for vedkommende Discipels Klasse gjældende Skolepenge. 4de Broder gaar frit.

Ved Optagelse i Middelskolen erlægges Indskrivningspenge med 8 Kroner, uanseet enten Disciplen optages fra Skolens egen Forberedelsesafdeling eller fra privat Skole eller Undervisning. Kun Børn, der gaa umiddelbart over fra en offentlig Skole til en anden, ere fritagne for at betale Indskrivningsgebyr.

Af Fripladse har Skolen siden 1872 havt 3. Antallet af disse Skolebeneficier bestemmes ved de offentlige Skoler i Regelen efter Beløbet af Skolepenge, saaledes at der paa Steder, hvor der har vist sig stærk Trang til saadanne — og dette er vistnok For-

holdet i de fleste Skolebyer i Landet, — findes Fripladse i et Antal svarende lige op til 10 % af Skolepengenes samlede Beløb. I de første Aar var der ved vor Skole adskillig Søgning til disse Pladse; i de 2—3 sidste Aar har dette ikke været Tilfælde. I indeværende Aar har saaledes 2 af de 3 Pladse staaet ledige. Hvori Grunden til et saadant Sær-syn kan ligge, hører det ikke hid at undersøge. Det faar være nok at gjøre Skolens Publikum opmærksom paa Tingen og for saavidt den er at tilskrive Misforstaaelser eller Fordomme, søge disse ryddede af veien. Naar det Offentlige i sine høiere Skoler tilbyder fri Undervisning, saa har det selvfølgelig for Øie Klasser af Samfundet, som efter sit Dannelsesstandpunkt er i Stand til at skatte en høiere Undervisnings Værd og efter sin Livsstilling og sin økonomiske Forfatning i Stand til at undvære sine Børns stadige Medhjælp til Erhvervelsen af dagligt Underhold. Staten, der sætter den høiere Undervisning som et af de vigtigste Samfundsøiemed og Aar om andet ofrer Tusinder og atter Tusinder for dens heldige Fremme, har navnlig ikke mindre end den enkelte Borger Interesse af, at Adgangen til en høiere og videregaaende Undervisning og de af en saadan betingede Livsstillinger aabnes i videst muligt Omfang uden anden Indskrænkning end den, som en saadan Undervisnings Art og Natur i sig selv nødvendiggjør. En saadan er den ovenfor antydede. Hjemmet maa være saavidt heldigt stillet i økonomisk Henseende, at det til sit daglige Underhold ikke behøver Barnets Medhjælp; thi den høiere Skole lægger og maa lægge

fuldt Beslag paa Barnets Arbeidstid og Arbeidskraft. Selvførstaaeligt er det, at der i Hjemmet maa raade den Sædelighedens og Tugtens Aand, som er Betingelsen for Barnets heldige Udvikling, det være nu i moralsk eller intellektuel Retning. Nu vel — om mange Hjem gjælder alt dette, og dog gaar mange gode Anlæg spildte, mangt Talent forkvakles, mange Pund nedgraves, som ved videre Dyrkning kunde afvindes rig Frugt, fordi Hjemmet — fattigt eller tarveligt som det er — mindst ser Raad til de kontante Ud-læg til Bøger og Skoleløn. Men netop her træder det Offentlige til og siger: „Hold Tilsyn med og Tugt over dine Børn, led dem til Orden og Arbeidsomhed, forstræk dem — om end tarveligt, dog bestandigt — med det Fornødne, med de Bøger og andre Undervisningsmidler, Skolen kræver; Undervisningen selv — det for deres Opdragelse Væsentligste, skal jeg besørge — desto hellere, jo større dit Barns Anlæg er, jo mere Fremgang det gjør. Jeg tjener da Dig og Du tjener mig ikke mindre“.

Dette er det sande Forhold med, den sande Mening af Skolens Fripladse. Det er saa langt fra, at de er en „Almisse“, rakt den trængende „Fattige“, at de meget mere er at betragte som et paa Tillid grundet Forskud, Samfundet gjør for den Enkelte og i sin Tid vil have tilbagebetalt med fuld Valuta og gode Renter i gode og dannede, dygtige og nyttige Borgere. Heraf følger naturlig Hjemmets moralske Forpligtelse til ikke i Utide at udtage et saaledes understøttet Barn af Skolen; hvad der med Beneficium er tilsigtet som det først faldende Ud-

bytte, naaes kun ved en hæderlig Tilendebningelse af Skolens Kursus.

Som ovenfor sagt, er Fripladsenes Antal i Regelen stillet i et vist Forhold til det samlede Beløb af Skolepenge. Ligesom disse i de sidste Aar er gaaet adskilligt op, vil formentlig Fripladsenes Antal ogsaa kunne ventes forholdsvis forøget, om dertil skulde vise sig nogen Trang. Forøvrigt ansees det — for at forebygge andre mulige Misforstaaelser af disse Beneficiær end den ovenfor antydede — tilstrækkeligt at anføre Skolelovens Bestemmelser desangaaende, der lyder saaledes:

„Disciple skulle kun under følgende Betingelser komme i Betragtning ved Fordelingen af Skolebeneficiær:

1. at de have gode Anlæg:
2. at de ved sædelig Opførsel og Flid gjøre sig fortjente til saadan Understøttelse;
3. at deres Trang er bekræftet ved paalidelige Vidnesbyrd.

„Skolebeneficiær kunne i Regelen ikke tilstaaes Disciple, forinden de have været et Aar i Skolen. Undtagelser herfra kunne doggjøres, naar der haves Vished for, at en Discipel er fortrinlig værdig og trængende til tidligere Hjælp.

Skolebeneficiær tilstaaes kun for et Aar ad Gangen og maa hver Gang søges paany.“

Som det vil sees, er de altsaa tilgængelige for alle dertil trængende og værdige Disciple uden Hensyn til, om de have sit Hjemsted paa Landet eller i By. Naar saamange Forældre tage sine Børn ud

af Skolen selv fra de lavere Klasser som III og IV, lader dem confirmere i 14 Aars Alder eller lidt derover og saa sender dem tilsøs, er det vel at antage, at ogsaa økonomiske Hensyn spiller ind med. Kunde en almindeligere Afbenyttelse af Skolebeneficierne i nogen Grad hindre dette, var allerede Meget vundet. Underligt skulde det nemlig være, om i vore Dage og navnlig for Fremtiden Sømandsstanden skulde mere end de fleste andre næringsdrivende Stænder kunne undvære en grundig Skoledannelse og i ethvert Fald turde nutildags maaske netop i disse Egne det Spørgsmaal fortjene at lægges paa Hjerte, om ikke en vis større Bevægelighed og Frihed i Valget af Livskald kunde være ønskeligt for den Unge; er dette saa, vil det vistnok af Alle erkjendes, at en grundig og til de modnere Drengaar fortsat Skoleundervisning er et godt Fond at tage med for den Yngling, der med Forstand og Omsigt skal vælge sin Livsstilling.

V. Skolens Regnskaber.

1. Middelskolens Regnskab for 1877.

U d g i f t:

1. Lønninger	Kr. 22,113.93
2. Bibliotheket.....	— 261.43
	<hr/>
	Kr. 22,375.36

	Kr. 22,375.36
3. Naturhist. og fysikalske Samling.. —	208.79
4. Brænde	682.00
5. Anskaffelse af Læremidler og for- skjellige andre Udgifter..... —	380.96
6. Kassererens Løn	409.00
7. Beholdning:	
a) Restancer.....	Kr. 24.00
b) i Sparebanken	645.68
c) i Kassa	174.13
	<u>843.81</u>
	Sum Kr. 24,899.92

Indtægt:

1. Skole- og Indskrivningspenge	7,592.00
2. Faste aarlige Indtægter:	
a) Bidrag af Bykassen	1,600.00
b) Renter af Thomas- sens Legat.....	500.00
c) do. af Skolens Kapi- taler.....	520.24
	<u>2,620.24</u>
3. Statskassens Tilskud.....	13,992.00
4. Forskellige Indtægter, hvori- blandt Bibliothekets Behold- ning i Sparebanken (645.68)	695.68
	<u>24,899.92</u>

2. Forberedelsesafdelingens Regnskab for
Skoleaaret 1877—78.

U d g i f t :

1. Gage til Læreren	1400.00
2. Godtgjørelse for Brænde til Middelskolens Kasse	60.00
3. Avertissements og Kas- serergebyr	33.66

Summa Udgift 1493.66

I n d t æ g t :

1. Skolepenge i	
1ste Kvartal	369.00
2det —	357.00
3die —	369.00
4de —	378.00
	<hr/>
	1,473.00

2. Kommunens Tilskud	20.66
--------------------------------	-------

Summa Indtægt 1,493.66

Til at overvære den forestaaende Aars- og Af-
gangsprøve, der afholdes efter vedføiede Tabel, saa-
velsom Skolens Aarsfest og Meddelelsen af Examens
Udfald, der foregaar paa Raadstuesalen Lørdag den
13de Juli Kl. 10 Formiddag, har jeg den Ære paa
Medlæreres og egne Vegne at indbyde Børnenes
Forældre og enhver Anden, hvem Skolens Gjerning
maatte ligge paa Hjerte.

Arendals Skole den 20de Juni 1878.

C. R. Knap.

Plan

for Aars- og Afgangsexamen 1878.

JIRSDAG 25de Juni	V. Latinsk og engelsk Stil.	LØRDAG 6te Juli	VI. Geografi <i>Pharo.</i> Censor: <i>Rektor.</i>
ØNSDAG 26de Juni	V. Regning og Geometri skriftlig. IV. Norsk Stil.		V. Tydsk <i>Aalholm.</i> IV. Religion <i>Elligers.</i> III. Tydsk Stil II a & b. Tydsk. <i>Jensen & Riis.</i> I. Tydsk <i>Abelsæd.</i> Gymnastik. VI—IV Kl. 5.
JHORS DAG 27de Juni	V. Norsk Stil. IV Tydsk Stil.	MANDAG 8de Juli	VI. Tydsk <i>Aalholm.</i> Censor: <i>Riis.</i>
FREDAG 28de Juni	V. Tydsk Stil. IV. Latinsk og engelsk Stil.		V. Geometri <i>Salvesen.</i> IV. Latin & Engelsk <i>Elligers & Pharo</i> III. Geografi <i>Johnsen.</i> II a. Norsk, skr. & mundtl. <i>Jensen.</i> I. Geografi <i>Abelsæd.</i> Forbkl. Religion <i>Knudsen.</i> III. Gymnastik Kl. 5.
JIRSDAG 2den Juli	VI. Norsk mundtlig <i>Rektor.</i> Censor: <i>Jensen.</i> V. Geografi <i>Pharo.</i> IV. Historie <i>Elligers.</i> III. Regning og Konstruk- tionstegn. <i>Johnsen & Salvesen.</i>	JIRSDAG 9de Juli	VI. Historie <i>Rektor.</i> Censor: <i>Elligers.</i>
ØNSDAG 3die Juli	VI. Religion <i>Elligers,</i> Censor: <i>Pharo.</i> V. Naturkundskab <i>Salvesen & Jensen.</i> IV. Tydsk <i>Aalholm.</i> III. Norsk skriftlig II a & b. Historie <i>Johnsen & Riis.</i>		V. Norsk mundtl. <i>Aalholm.</i> IV. Geografi <i>Pharo.</i> III. Naturkundskab <i>Jensen.</i> II-b. Norsk, skr. & mundtl. <i>Riis.</i> I. Historie <i>Johnsen.</i> Forbkl. Regning <i>Knudsen.</i> II—I. Gymnastik Kl. 5.
JHORS DAG 4de Juli	VI. Latin & Engelsk <i>Rektor & Pharo</i> Censorer: <i>Riis & Aalholm.</i> V. Religion <i>Elligers.</i> IV. Regning <i>Salvesen.</i> III. Historie <i>Jensen.</i> II a & b. Regning <i>Johnsen & Abelsæd.</i>	ØNSDAG 10de Juli	VI. Naturkundskab <i>Salvesen & Jensen.</i> Censorer: <i>Jensen & Salvesen.</i>
FREDAG 5te Juli	VI. Regning & Geometri <i>Salvesen.</i> Censor: <i>Sætren.</i> V. Fransk <i>Aalholm.</i> IV. Naturkundskab <i>Jensen.</i> III. Tydsk <i>Rektor.</i> II a & b. Religion <i>Elligers & Pharo.</i> I. Norsk, skr. & mundtl. <i>Abelsæd.</i>		V. Latin & Engelsk <i>Riis & Pharo.</i> IV. Norsk, mundtl. <i>Aalholm.</i> III. Religion <i>Elligers.</i> II. Naturkundskab, a Kl. 8, b Kl. 9 ¹ / ₂ <i>Johnsen & Riis.</i> I. Regning <i>Abelsæd.</i> Forbkl. Læsning <i>Knudsen.</i>
		JHORS DAG 11te Juli	VI. Fransk <i>Aalholm.</i> Censor: <i>Pharo.</i>
		LØRDAG 13de Juli	V. Historie <i>Elligers.</i> IV. Geometri <i>Salvesen.</i> III. Norsk, mundtl. <i>Jensen.</i> II a & b. Geografi <i>Johnsen & Riis.</i> I. Religion <i>Abelsæd.</i> Forbkl. Historie & Geo- grafi <i>Knudsen.</i>
			Prøve i Sang og Deklamation Kl. 10. Ivorefter Udfaldet af Examen med- deles.

Hvor ikke anderledes er bemærket, begynder Examen hver Dag Kl. 8.

Serierne varer fra Mandag 15de Juli til Lørdag 17de August, paa hvilken Dag Disciplene møder Kl. 10 Form.